

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

TOSCA

Giacomo Puccini

ΣΕ ΣΥΝΑΥΛΙΑΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Αφιέρωμα στα 150 χρόνια από τη γέννηση του Ιταλού συνθέτη

Παρασκευή **28**
& Κυριακή **30**
Νοεμβρίου 2008

Μέγαρο Μουσικής
Θεσσαλονίκης
Ώρα έναρξης: 21:00

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
THESSALONIKI STATE SYMPHONY ORCHESTRA

Καλλιτεχνικός Διευθυντής
Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης
Μύρων Μιχαηλίδης

Ειδικό Ταμείο Οργάνωσης Συναυλιών (Ε.Τ.Ο.Σ.)

Πρόεδρος
Βασίλης Γάκης
Αντιπρόεδρος
Κωνσταντίνος Καλαϊτζής
Μέλη
Θεοφάνης Καραγιώργος
Στέλλα Μπότζα
Ευσταθία Μαυρίδου-Γκουτζίκα

Συντονισμός-επιμέλεια ύλης: Θεοδώρα Καραμανίδου
Σχεδιασμός Εντύπου: Reassign - design agency
Εκτύπωση: I. Μαμαλάκης Α.Ε.
Μεταφράσεις: Γλώσσημα & Βέρχαϊμ
Μουσικολογική Ανάλυση: Evelin Voigtmann - Κατερίνα Καϊμάκη

www.tssso.gr

TOSCA

Giacomo Puccini

ΣΕ ΣΥΝΑΥΛΙΑΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Αφιέρωμα στα 150 χρόνια από τη γέννηση του Ιταλού συνθέτη

Παρασκευή 28 & Κυριακή 30 Νοεμβρίου 2008

Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης

Ώρα έναρξης: 21.00

G. Puccini. (1858-1924)

Tosca (1:55')

Όπερα σε 3 πράξεις

Guido Ajmone-Marsan

διεύθυνση ορχήστρας (28/11)

Daniel Montané

διεύθυνση ορχήστρας (30/11)

Νίκος Διαμαντής

σκηνοθετική επιμέλεια

Floria Tosca: **Lisa Houben**

Mario Cavaradossi: **Antonello Palombi**

Il Barone Scarpia: **Vassily Gerello**

Cesare Angelotti: **Reda El-Wakil**

Spoletta: **Παναγιώτης Μανιάτης**

Il Sagrestano: **Πέτρος Μαγουλάς**

Sciarrone: **Άκης Λαλούσης**

Carceriere: **Μανώλης Ευστρατιάδης**

Pastore: **Γιώργος Νικολαΐδης**

Χορωδία Θεσσαλονίκης Κλασικοί Τραγουδιστές

Αγγελική Κρίσιλα διεύθυνση χορωδίας

Παιδική Χορωδία I.N. Αγίων Κυρίλλου και Μεθοδίου

Μαρία Μελιγοπούλου διεύθυνση χορωδίας

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης είναι ένα από τα δύο σημαντικότερα συμφωνικά σχήματα της Ελλάδας. Το ρεπερτόριο που περιλαμβάνεται στο πρόγραμμά της ξεκινά από τη μουσική μπαρόκ και φθάνει μέχρι τις πρωτοποριακές συνθέσεις του 21ου αιώνα.

Ιδρύθηκε το 1959 από τον Έλληνα μουσουργό Σόλωνα Μιχαηλίδη και κρατικοποιήθηκε το 1969. Πολλοί και σημαντικοί Έλληνες καλλιτέχνες ανέλαβαν τη διευθυντική «σκυτάλη» της. Πρώτος ο ιδρυτής της και στη συνέχεια ο Γεώργιος Θυμής, ο Άλκης Μπαλτάς, ο Κάρολος Τρικολίδης, ο Κοσμάς Γαλιλαίας, ο Κωνσταντίνος Πατσαλίδης, ο Λεωνίδας Καβάκος και ο Μίκης Μιχαηλίδης. Σήμερα ο αριθμός των μελών της ορχήστρας ανέρχεται στους εκατόν είκοσι περίπου μουσικούς, με διευθυντή τον αρχιμουσικό Μύρωνα Μιχαηλίδη.

Πέρα από τις τακτικές συμφωνικές συναυλίες, καλύπτει ένα ευρύ φάσμα καινοτόμων καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων, πραγματοποιώντας τακτικά παραστάσεις όπερας, μπαλέτου, με συνοδεία βωβού κινηματογράφου κλπ, δραστηριότητες που έχουν προσελκύσει νέο κοινό στην ορχήστρα κατά τα τελευταία χρόνια. Στο πλαίσιο της διαμόρφωσης του μελλοντικού φιλόμουσου κοινού εντάσσεται η έντονη δραστηριότητά της με εκπαιδευτικές συναυλίες για παιδιά, νέους και όλη την οικογένεια.

Ένας από τους βασικούς στόχους της ορχήστρας είναι η προβολή της ελληνικής μουσικής παρακαταθήκης με την παρουσίαση πολλών πρώτων εκτελέσεων πανελληνίως και παγκοσμίως. Στο ίδιο πλαίσιο εντάσσεται και η προώθηση νέων καλλιτεχνών, πολλοί από τους οποίους σήμερα είναι καταξιωμένοι στην ελληνική και διεθνή μουσική σκηνή. Πρωτοπορώντας στον ελληνικό μουσικό χώρο, ηχογραφεί με διεθνούς κύρους δισκογραφικές εταιρείες, όπως η BIS και η NAXOS. Στις πρόσφατες της παραγωγές εντάσσονται η ηχογράφηση των Κοντσέρτων αρ. 3 και 4 του Μπετόβεν με σολίστα τον Aldo Ciccolini (EMI Classics) και η παγκόσμια πρώτη ηχογράφηση έργων του Ιταλού συνθέτη Ildebrando Pizzetti (NAXOS).

Στον κατάλογο των Ελλήνων και ξένων αρχιμουσικών και σολίστ που έχουν συμπράξει με την Κ.Ο.Θ. συμπεριλαμβάνεται ένας μεγάλος αριθμός διάσημων προσωπικοτήτων: P. Domingo, L. Pavarotti, S. Mintz, A. Khatchaturian, M. Rostropovich, Y. Horenstein, E. Kurtz, Y. Simonov, Οδ. Δημητριάδης, C. Mandeal, N. Gutman, M. Maisky, K. Κατσαρής, Α. Καβάκος, V. Ashkenazy, P. Badura-Skoda, N. Magalov, L. Kogan, R. Ricci, V. Tretjakov, V. Spinakov, L. Berman, P. Fournier, B.L. Gelber, W. Nelson, K. Πασχάλης, Δ. Σγούρος, Μ. Τίμιμο, Θ. Κερκέζος, κ.ά.

Η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης πραγματοποιεί τις συναυλίες της στο Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης. Πέρα από τη συχνή και συστηματική παρουσία της σε πόλεις ολόκληρης της Βόρειας Ελλάδας, περιοδεύει σε όλο τον ελλαδικό χώρο. Εμφανίζεται ετησίως στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών και συμπράττει στα σημαντικότερα φεστιβάλ τόσο της χώρας όσο και του εξωτερικού (Φεστιβάλ Αθηνών-Ηρώδειο, Δημήτρια, Φιλίππων, Διεθνές Φεστιβάλ «Κύπρια»-Κύπρος, International Festival Zino Francescatti-Μασσαλία, Φεστιβάλ Ecléctic-Bαλένθια, κ.ά.).

Το Φεβρουάριο του 2007 η παραγωγή της ΚΟΘ "Impressions for saxophone and orchestra", με σολίστα τον Θεόδωρο Κερκέζο, απέσπασε το βραβείο ποιότητας δισκογραφίας Pizzicato "Supersonic". Το Δεκέμβριο του 2007 πραγματοποίησε μια ιστορική συναυλία στην Αίθουσα Συναυλιών της Απαγορευμένης Πόλης του Πεκίνου, αφιερωμένη στο Ν. Καζαντζάκη, στο πλαίσιο του πολιτιστικού έτους της Ελλάδας στην Κίνα.

Τον Ιούνιο του 2008 κυκλοφόρησε στη διεθνή αγορά το νέο CD της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης με έργα του Ν. Σκαλκώτα, σε συνεργασία με τη δισκογραφική εταιρεία BIS, το οποίο περιλαμβάνει και πρώτες παγκόσμιες ηχογραφήσεις.

Ηλεκτρονική διεύθυνση: www.tssso.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
THESSALONIKI STATE SYMPHONY ORCHESTRA

Δισκογραφικές παραγωγές της ΚΟΘ
CD Recording Productions by the TSSO

ΝΕΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ

Από τον Ιούνιο 2008 κυκλοφορεί επίσημα στη διεθνή αγορά το νέο CD της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης σε συνεργασία με τη διεθνούς φήμης δισκογραφική εταιρεία BIS. Η ηχογράφηση αυτή, περιλαμβάνει αποκλειστικά έργα του Νίκου Σκαλκώτα, μερικά από τα οποία κυκλοφορούν για πρώτη φορά παγκοσμίως, με τη συμμετοχή διασημών ελλήνων καλλιτεχνών.

NEW ISSUE

In June 2008 the new CD of the Thessaloniki State Symphony Orchestra was officially released worldwide, in partnership with internationally acclaimed label BIS Records. This recording contains exclusively works by Nikos Skalkottas, some of which are world premiere recordings, featuring eminent Greek artists.

**ΒΡΑΒΕΙΟ
 SUPERSONIC**
 pizzicato.lu
 02/2007

Οι απεριόριστες δυνατότητες του σαξοφώνου αξιοποιούνται στο έπακρο, σε αυτή την ευρείας γκάμας συλλογή έργων ελλήνων συνθετών του 20ου αιώνα, σε πρώτη παγκόσμια ηχογράφηση με τον διακεκριμένο Έλληνα σαξοφωνία Θεόδωρο Κερκέζο. Το πρώτο CD της ΚΟΘ με την εταιρεία NAXOS έχει αποσπάσει διθυραμβικές κριτικές και διεθνείς διακρίσεις.

The saxophone's unlimited capabilities are being exploited to the full in this broad collection of works by Greek 20th-century composers, in a world premiere recording with distinguished Greek saxophonist Theodore Kerkezos. TSSO's first CD with the NAXOS label has received raving reviews and international distinctions.

TOSCA

Giacomo Puccini
ΣΕ ΣΥΝΑΥΛΙΑΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ
(concertante παρουσίαση)

Με αφορμή την επέτειο των 150 χρόνων από τη γέννηση του μεγάλου Ιταλού συνθέτη Giacomo Puccini, η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης του αποτίει φόρο τιμής, παρουσιάζοντας ένα εξαιρετικά δραματικό έργο του, την **Τόσκα**. Οι όπερες του Puccini συγκαταλέγονται στις πιο αγαπημένες σε όλον τον κόσμο, αφού ο συνθέτης πέτυχε έναν ιδιαίτερο συνδυασμό ανάμεσα στο λυρικό μελωκάντο και τις τότε νέες τάσεις του βερισμού. Ο ίδιος αναφέρει χαρακτηριστικά το στοιχείο που του έγειρε το ενδιαφέρον στο θέμα αυτό: «*Το συγκεκριμένο δράμα χρειάζεται τελείως διαφορετική αντιμετώπιση απ' ό,τι η La Bohème. Η ατμόσφαιρα στην Τόσκα δεν είναι ρομαντική και λυρική, αλλά σκοτεινή και γεμάτη πάθος και πόνο. ... Με μια λέξη, εδώ χρειαζόμαστε ένα διαφορετικό ύφος. Με τη La Bohème θέλαμε να προκαλέσουμε δάκρυα, ενώ με την Τόσκα θέλουμε να ξυπνήσουμε την αίσθηση της δικαιοσύνης των ανθρώπων και να τεντώσουμε λίγο τα νεύρα τους. Μέχρι τώρα ήμασταν μαλακοί, τώρα θα είμαστε σκληροί*». Πράγματι στο έργο αυτό παρουσιάζονται πολύ έντονα συναισθήματα (έρωτας, ζήλεια, εκδίκηση), που οδηγούν σε αιχραίες καταστάσεις όπως τη δολοφονία και την αυτοκτονία.

Tosca, όπερα σε τρεις πράξεις

Λιμπρέττο: Giuseppe Giacosa και Luigi Illica, βασισμένο στο δράμα του Victorien Sardou *La Tosca*.

Πρεμιέρα: 14 Ιανουαρίου 1900, στο Teatro Costanzi στη Ρώμη.

Τα πρόσωπα:

Floria Tosca, διάσημη τραγουδίστρια

Mario Cavaradossi, ζωγράφος

Βαρόνος Scarpia, αρχηγός της αστυνομίας στη Ρώμη

Cesare Angelotti, πολιτικός καταζητούμενος

Sagrestano (καντηλανάφτης) της εκκλησίας Αγ. Ανδρέα

Spoletta, αστυνομικός

Sciarrone, αστυνομικός

Carceriere (φρουρός στις φυλακές)

Pastore (βοσικός)

Μικτή Χορωδία, παιδική χορωδία

δραματική σοπράνο

λυρικός τενόρος

βαρύτονος

μπάσος

βαρύτονος

τενόρος

μπάσος

μπάσος

αγόρι

Περίληψη του έργου

Α' Πράξη

Η υπόθεση διαδραματίζεται στη Ρώμη, μια μέρα στα μέσα Ιουνίου του 1800.

Η Α' πράξη εκτυλίσσεται στην εκκλησία Sant' Andrea della Valle. Ο Angelotti, ένας πολιτικός κρατούμενος που μόλις έχει δραπετευθεί από τη φυλακή, αναζητά καταφύγιο στην εκκλησία, όπου η οικογένειά του έχει ένα παρεκκλήσι. Η αδερφή του, Marchesa Attavanti, έχει αφήσει ένα κλειδί στα πόδια ενός αγάλματος της Παναγίας, που ανοίγει την πόρτα του ιδιωτικού παρεκκλησιού. Η Marchesa εν αγνοία της, έχει γίνει το θέμα της αγιογραφίας που ετοιμάζεται για την εκκλησία. Ο Angelotti εντοπίζει το κλειδί και κρύβεται γρήγορα μέσα στο εκκλησάκι. Μόλις προλαβαίνει να εξαφανιστεί στο σκοτάδι, εμφανίζεται ένας καντηλανάφτης και λίγο αργότερα έρχεται στην εκκλησία ο Cavaradossi, ο ζωγράφος που ετοιμάζει την αγιογραφία με τη Μαρία Μαγδαληνή. Οι δυο άντρες συζητούν για λίγο, χωρίς να προσέξουν ότι υπάρχει και τρίτος άνθρωπος μαζί τους. Ο ζωγράφος διακόπτει προς στιγμήν την αγιογράφιση και βγάζει ένα μενταγιόν, που έχει μέσα την εικόνα της ερωμένης του Tosca. Σπεύδει αμέσως να κάνει μια σύγκριση με την αγαπημένη του και την αγιογραφία που ετοιμάζει (άρια *Recondita armonia*).

Ο καντηλανάφτης σχολιάζει παράλληλα σε ρεσιτατιβικό ύφος (*Scherza con i fanti e lascia stare i santi*) και στη συνέχεια αφήνει το ζωγράφο να συνεχίσει το έργο του. Μόλις ο ζωγράφος μένει μόνος, ο Angelotti βγαίνει από την κρυψώνα του. Οι δυο άντρες είναι παλιοί φίλοι και έχουν τις ίδιες πολιτικές απόψεις. Ο Angelotti διηγείται στον Cavaradossi πως απέδρασε από την Παπική φυλακή Sant' Angelo, αλλά η άφιξη της Tosca (*Mario! Mario!*) διακόπτει τη συζήτησή τους. Ο Angelotti είναι έτοιμος να καταρρεύσει και ο Cavaradossi του δίνει το φαγητό του, πριν τον κλείσει πάλι μέσα στο εκκλησάκι.

Η Floria Tosca είναι μια τραγουδίστρια. Εκείνο το βράδυ έχει προσιληθεί να τραγουδήσει για μερικούς ευγενείς και θέλει να πει στον Cavaradossi να την συναντήσει το βράδυ μετά την παράσταση στη βίλλα του. Η Tosca όμως είναι ιδιαίτερα ζηλιάρα. Οι υποψίες της φαίνεται να επιβεβαιώνονται, καθώς άκουσε το ζωγράφο να κρυφομιλεί με κάποιον λίγο πριν την άφιξή της. Πιστεύει ότι πρόκειται για γυναίκα, κάτι που ενισχύεται μέσα της μόλις συνειδητοποιεί ότι το πορτραίτο της Μαρίας Μαγδαληνής μοιάζει πάρα πολύ με την Marchesa Attavanti. Ο Cavaradossi δυσκολεύεται, αλλά τελικά καταφέρνει να την πείσει ότι δεν συμβαίνει τίποτα και υπόσχεται να αλλάξει το χρώμα των ματιών της εικόνας από μπλε σε καστανά, που είναι το χρώμα των ματιών της Tosca (*Qual occhio al mondo*). Η Tosca ικανοποιημένη φεύγει από την εκκλησία.

Ο φυγάς ξαναβγαίνει από την κρυψώνα του και μαζί με το ζωγράφο σχεδιάζουν την απόδρασή του. Ο Angelotti θα φορέσει τα γυναικεία ρούχα που του άφησε η αδερφή του και θα πάει στη βίλλα του Cavaradossi. Στην ανάγκη θα κρυφτεί στο πηγάδι. Ο ζωγράφος ορίζει στη ζωή του ότι θα τον σώσει από τον Scarpia, τον αρχηγό της αστυνομίας και ορισμένο εχθρό και των δύο (*La vita mi costasse, vi salverò*). Μια κανονιά που ακούγεται από το κάστρο της φυλακής τους ειδοποιεί ότι η απόδραση έγινε αντιληπτή και έτσι οι δυο φίλοι φεύγουν γρήγορα από την εκκλησία.

Ο καντηλανάφτης επιστρέφει στην εκκλησία περιτριγυρισμένος από ένα χαρούμενο πλήθος παιδιών και πιστών (*Tutta qui la cantoria!*). Ο λαός πιστεύοντας ότι ο Ναπολέοντας ηττήθηκε, έχει μαζευτεί στην εκκλησία για να υμνήσει τον Ύψιστο με ένα *Te Deum*. Τότε έρχεται στην εκκλησία και ο Scarpia, συνοδευόμενος από το βοηθό του Spoletta και μερικούς άντρες της αστυνομίας. Είναι φανερό ότι αναζητούν τον φυγά. Στο εκκλησάκι των Attavanti ο Spoletta βρίσκει τη βεντάλια της Marchesa Attavanti και το καλάθι του ζωγράφου, χωρίς φαγητό και κρασί. Ο Scarpia απειλεί τον καντηλανάφτη για να μάθει την αλήθεια και εκείνος του λέει ότι ο ζωγράφος δεν έχει το κλειδί της ιδιωτικής εκκλησίας, όμως εκείνο το βράδυ δεν φαινόταν να πεινάει καθόλου. Ο Scarpia καταλήγει στο συμπέρασμα ότι ο Cavaradossi συνδέεται άμεσα με τη φυγή του Angelotti.

Στο μεταξύ η Tosca έχει επιστρέψει στην εκκλησία για να ενημερώσει το ζωγράφο ότι πρέπει να τραγουδήσει στους εορτασμούς μια καντάτα και έτσι δε θα μπορέσει να τον συναντήσει αργότερα. Δεν βρίσκει όμως τον Cavaradossi και αρχίζει να πνίγεται από υποψίες. Η εκκλησία έχει γεμίσει με κόσμο και ένας Καρδινάλιος ετοιμάζεται για το *Te Deum*.

Ο Scarpia, που είναι επίσης ερωτευμένος με την τραγουδίστρια, της δείχνει τη βεντάλια της Marchesa Attavanti, φουντώνοντας τη ζηλία της και η Tosca φεύγει θυμωμένη από την εκκλησία. Ο Scarpia δίνει εντολή στους άντρες του να παρακολουθήσουν την Tosca (*Tre sbirri, una carrozza*). Στη συνέχεια εκφράζει τον έρωτά του για την τραγουδίστρια και μετά γονατίζει για να προσευχηθεί καθώς αρχίζει η ακολουθία (Scarpia: *Va' Tosca, nel tuo cuor s'annida Scarpia* - Chorus: *Adiutorium nostrum* - Scarpia: *A dorrìa mira tendo il voler*).

Β' Πράξη

Η σκηνή διαδραματίζεται στο γραφείο του Scarpia στο Palazzo Farnese.

Ο Scarpia δειπνεί μόνος του, ενώ απ' έξω ακούγονται χαρούμενες φωνές και τραγούδια. Δίνει εντολή σε έναν υπηρέτη να ενημερώσει την Tosca ότι την περιμένει να δειπνήσει μαζί του μόλις τελειώσει την παράστασή της. Κυνικά και απόλυτα σίγουρος ότι η Tosca θα υποκύψει στη δύναμή του, τραγουδάει ευχαριστημένους με τον εαυτό του (*Ella verrà per amor del suo Mario - Ha più forte sapore la conquista violenta*).

Ο Spoletta, ο βοηθός του, έρχεται μέσα φέρνοντας μαζί του τον Cavaradossi, αλλά όχι και τον Angelotti, ο οποίος κατάφερε να ξεφύγει. Ο Scarpia ανακρίνει το ζωγράφο, αλλά εκείνος δεν αποκαλύπτει τίποτα. Η Tosca έχει φτάσει εν τω μεταξύ και ο Cavaradossi της ψιθυρίζει να μην αποκαλύψει τίποτα για τον Angelotti. Ο Scarpia στέλνει τον Cavaradossi σε κάποιο δωμάτιο παραδίπλα για να τον βασανίσουν και μετά στρέφεται στην Tosca (*Ed or fra noi parliam da buoni amici*). Ο Scarpia της περιγράφει ακριβώς τι περνάει δίπλα ο αγαπημένος της, ενώ η Tosca ακούει τις κραυγές αγωνίας του. Αρχικά δεν λέει τίποτα, αλλά τελικά, ο πόνος του Cavaradossi την κυριεύει και για να τον γλυτώσει, αποκαλύπτει την κρυψώνα του Angelotti. Οι αστυνόμοι φέρνουν το ζωγράφο πίσω στο δωμάτιο και ο Scarpia του λέει ότι ξέρει που είναι κρυμμένος ο Angelotti. Ο Cavaradossi, μέσα στον πόνο και την ντροπή του, αποκηρύσσει την Tosca για την προδοσία της.

Ο Sciarrope, ένας άλλος αστυνομικός, έρχεται μέσα στο γραφείο ανακοινώνοντας ότι τα αρχικά νέα της ήττας του Ναπολέοντα ήταν λανθασμένα και ότι ο Βοναπάρτης κατάφερε να κερδίσει τους αντιπάλους του στη Μάχη του Marengo. Ο Cavaradossi φωνάζοντας *Vittoria!* οδηγείται στη φυλακή. Η Tosca επιχειρεί να τον ακολουθήσει, αλλά ο Scarpia τη συγκρατεί. Τη ρωτάει τι πρέπει να κάνει για να ελευθερώσει τον αγαπημένο της (Scarpia: *Mi dicon venal*). Ο Scarpia ορκίζεται το πάθος του για εκείνη και της ζητάει το κορμί, την τιμή και την ίδια ως αντάλλαγμα για την ελευθερία του ζωγράφου. Η Tosca προσπαθεί να το σκάσει, αλλά τη σταματάει ο Scarpia, που προσπαθεί να τη βιάσει. Καθώς μάχονται οι δυο τους, ακούγονται τύμπανα που ανακοινώνουν τη θανατική ποινή του Cavaradossi. Η Tosca καταρρέει και ζητάει από το Θεό να της εξηγήσει το λόγο αυτής της κακοτυχίας (ένα από τα κορυφαία σημεία της Tosca: *Vissi d'arte, vissi d'amore - Scarpia: Sei troppo bella, Tosca, e troppo amante*). Ο Spoletta εισέρχεται και ανακοινώνει ότι ο Angelotti αυτοκτόνησε μέσα στο πηγάδι μόλις τον βρήκαν οι φρουροί.

Η Tosca, βλέποντας ότι δεν έχει άλλες εναλλακτικές, αποφασίζει να συμφωνήσει στους όρους του Scarpia. Εκείνος διατάζει τον Spoletta να προετοιμάσει μια ψεύτικη εκτέλεση για τον Cavaradossi, ενώ η Tosca ζητάει ασφαλές μέσο μετακίνησης για εκείνη και το ζωγράφο έξω από τη χώρα. Όσο περιμένει τον Scarpia να γράψει τις εντολές, παρατηρεί ένα μαχαίρι στο τραπέζι και αποφασίζει να μην αφήσει τον Scarpia να την βιάσει, αλλά να τον σκοτώσει. Καθώς εκείνος ετοιμάζεται να την αγκαλιάσει, εκείνη τον μαχαίρωνει (*Questo è il bacio di Tosca*). Αφού βρίσκει την άδεια ελεύθερης διέλευσης, τοποθετεί με προαότητα κεριά κι έναν σταυρό δίπλα στο νεκρό. Καθώς ακούγονται τύμπανα κάπου μακριά, φεύγει από το γραφείο (*E avanti a lui tremava tutta Roma*).

Γ' Πράξη

Η σκηνή έχει μεταφερθεί στην κορυφή του πύργου του κάστρου Sant' Angelo. Εκεί ο Cavaradossi περιμένει την εκτέλεσή του. Καμπάνες ανακοινώνουν την έναρξη της καινούργιας μέρας, ενώ ένας βοσκός τραγουδάει ένα λαϊκό τραγούδι σε διάλεκτο της πόλης. Ο Cavaradossi στη φυλακή περιμένει τη θανάτωσή του. Δίνοντας ένα δαχτυλίδι σε κάποιον φρουρό τον πείθει να μεταφέρει ένα τελευταίο γράμμα στην Tosca και αμέσως μετά αρχίζει να γράφει ένα αποχαιρετιστήριο γράμμα (*E lucevan le stelle*). Γράφοντας την τελευταία γραμμή ξεσπάει σε δάκρυα (*E non ho amato mai tanto la vita*).

Η Tosca έρχεται εκείνη την στιγμή μέσα στη φυλακή μαζί με τον Spoletta και έναν αξιωματικό, φέρνοντας μαζί της το χαρτί που τους επιτρέπει να εγκαταλείψουν με ασφάλεια τη χώρα. Του λέει πως σκότωσε τον Scarpia για να σώσει και τους δυο (Tosca: *Il tuo sangue o il mio amor volea*). Ο Cavaradossi την αγκαλιάζει και τραγουδάει μια αριέττα (*O dolci mani*). Η Tosca του εξηγεί για την ψεύτικη εκτέλεση την οποία πιστεύει ότι έχει εξασφαλίσει για τον αγαπημένο της και οι δυο μαζί αρχίζουν να τραγουδάνε χαρούμενοι για το μέλλον τους (ντουέτο: *Senti, l'ora è vicina - Cavaradossi: Amaro sol per te m'era il morire - Tosca: Amor che seppa a te vita serbare - ντουέτο: Trionfal... di nova speme*).

Οι στρατιώτες πυροβολούν και ο Cavaradossi πέφτει στο έδαφος. Η Tosca τον επαινεί με χαρούμενο τόνο, που παίζει τόσο πειστικά τον πεθασμένο (*Ecco un artista*). Μόλις το εκτελεστικό απόσπασμα φεύγει, η Tosca πηγαίνει κοντά στον αγαπημένο της και του λέει να σηκωθεί (*Su, Su, Mario! Su presto andiam!*). Αφού όμως ο ζωγράφος δεν αποκρίνεται η Tosca συνειδητοποιεί την αλήθεια: Ο Scarpia δεν σκόπευε ποτέ να αφήσει τον Cavaradossi να ζήσει και είχε δώσει στον Spoletta διαταγές για πραγματική εκτέλεση. Ο Cavaradossi είναι νεκρός. Όταν η Tosca το καταλαβαίνει, ο Spoletta, που στο μεταξύ έχει ανακαλύψει το πτώμα του Scarpia μπαίνει μέσα με αστυνομικούς και την αποκαλεί δολοφόνο. Την πλησιάζει για να την συλλάβει, αλλά εκείνη τον απωθεί και πηδάει από τον πύργο (*O Scarpia, avanti a Dio!*). Καθώς πέφτει στο κενό, η ορχήστρα επαναλαμβάνει πολύ σύντομα, αλλά δυνατά, το τραγικό θέμα του κλαρινέτου από την άρια του Cavaradossi (*E lucevan le stelle*).

Τόσκα: Ιστορικό του έργου

Η δημιουργία της όπερας πέρασε ορισμένες περιπέτειες πριν γίνει επιτέλους η πρεμιέρα της το 1900. Το δράμα *La Tosca* του Victorien Sardou είχε πρωτοπαχθεί στο Παρίσι το 1887. Ο Puccini το είδε στο Μιλάνο δυο χρόνια αργότερα, με τη διάσημη ηθοποιό Sarah Bernhardt στον πρωταγωνιστικό ρόλο. Ο συνθέτης φαίνεται να ενθουσιάστηκε ιδιαίτερα με το έργο, καθώς ζήτησε από τον εκδότη του, τον Giulio Ricordi, να αγοράσει τα δικαιώματα του έργου. Τελικά τα δικαιώματα αγοράστηκαν μόλις το 1893, μόνο και μόνο για να ανατεθεί το έργο σε άλλο συνθέτη, τον Alberto Franchetti. Ο Illica, αν και χρόνια συνεργάτης του Puccini, είχε ετοιμάσει το λιμπρέτο και το προσέφερε στον Franchetti. Τον Οκτώβριο του 1894 οι Franchetti, Ricordi και Illica –κάποιες πηγές αναφέρουν ακόμη και τον Verdi– συνάντησαν τον Sardou για να του παρουσιάσουν το λιμπρέτο. Ο Verdi πρέπει να ήταν επίσης εντυπωσιασμένος από το έργο, αλλά αρνιόταν να συνθέσει τη μουσική, αν ο Sardou δεν έγραφε ένα άλλο τέλος. Μετά από μερικούς μήνες, ο Franchetti δήλωσε πως τελικά δεν ήταν σε θέση να συνθέσει μουσική για την όπερα. Ο Giulio Ricordi τότε ζήτησε από τον Puccini να αναλάβει το έργο. Ο συνθέτης ήταν ακόμα βαθιά προσβεβλημένος από τα προηγούμενα και μόνο η παρέμβαση του Verdi τον έπεισε να δεχτεί.

Άρχισε να δουλεύει πάνω στο έργο το 1896, αμέσως μετά την ολοκλήρωση της *La Bohème*. Ο Ricordi ανέθεσε στον Giuseppe Giacomini να βοηθήσει τον Illica στο λιμπρέτο, αυτός όμως δεν κατάφερε να αποδώσει τόσο καλά όσο θα ήθελε. Ο Puccini από τη μεριά του είχε επίσης αριετές διαφωνίες τόσο με τους λιμπρετίστες, όσο και με τον εκδότη. Χαρακτηριστικό παράδειγμα διαφωνίας ήταν το τέλος της Γ' πράξης, όπου εκείνοι είχαν προτείνει ένα «Λατινικό Ύμνο», αλλά ο Puccini δεν ήθελε· τελικά τους έπεισε να αφήσουν μόνο τα 18 πρώτα μέτρα του *Trionfal... di nuova speme*.

Ένας άλλος λόγος για την αργή πορεία της σύνθεσης ήταν ότι ο συνθέτης, πάντα ακριβής στις λεπτομέρειες, αναζητούσε διάφορα στοιχεία, τα οποία αφορούσαν συγκεκριμένες σκηνές του έργου. Έτσι, έστειλε έναν υπάλληλο του εκδότη στη Ρώμη, για να βρει υλικό που να σχετίζεται με την ακολουθία του Te Deum. Επίσης ζήτησε από έναν παπά να του εντοπίσει τον ακριβή τόνο από τις καμπάνες του Κάστρου Sant' Angelo και κυρίως τον τόνο της μεγάλης καμπάνας της Βασιλικής του Αγίου Πέτρου (*μυ φρασικό*), ώστε να μπορέσει να έχει στην παράσταση στη Ρώμη τους αυθεντικούς ήχους.

Τον Οκτώβριο του 1899, ύστερα από τρία χρόνια δύσκολης συνεργασίας, η όπερα επιτέλους ολοκληρώθηκε. Καθώς η υπόθεση αφορά τη Ρώμη, αποφασίστηκε να γίνει η πρεμιέρα στην Αιώνια Πόλη, στο Teatro Costanzi. Η θεματική της όπερας είχε προκαλέσει έντονο ενδιαφέρον στο κοινό, που περίμενε από το πρωί να μπει στο θέατρο. Στην πρεμιέρα τραγούδησαν η σοπράνο Hariclea Darclee τον πρωταγωνιστικό ρόλο, ο tenόρος Emilio De Marchi το ρόλο του Cavaradossi και ο βαρύτονος Eugenio Giraldoni τον Scarpia. Μαέστρος ήταν ο Leopoldo Mugnone. Ανάμεσα στο κοινό που παρακολούθησε την πρεμιέρα βρισκόταν η βασίλισσα Μαργαρίτα, ο πρωθυπουργός Pelloux και πολλοί συνθέτες, όπως ο Pietro Mascagni, ο Francesco Cilea και ο Alberto Franchetti.

Η επιτυχία του έργου ήταν τεράστια, παρόλο που η εντελώς διαφορετική ατμόσφαιρα σε σχέση με την όπερα *La Bohème* προκάλεσε μεγάλη έκπληξη. Έκτοτε η όπερα αυτή είναι από τις πιο αγαπητές στον κόσμο και ανεβαίνει συχνά σε όλες τις σκηνές του πλανήτη.

Tosca και βερισμός

Ο όρος «βερισμός» σημαίνει «ρεαλισμός» και προέρχεται από την ιταλική λέξη “vero” που σημαίνει «αληθινό». Πρόκειται για τον χαρακτηρισμό ενός λογοτεχνικού ρεύματος στην Ιταλία, που ξεκίνησε μεταξύ του 1875 και του 1895 με εισηγητές τον Giovanni Verga και τον Luigi Capuana. Ρίζες του μπορούν να εντοπιστούν κυρίως στο γαλλικό νατουραλισμό. Οι Ιταλοί βεριστές ήταν πεσιμιστές, όμως οι συγγραφείς δεν έπρεπε να δώσουν κάποιο προσωπικό νόημα ή προσωπική οπτική γωνία στα έργα τους, αλλά αυτά να φαίνονται σαν να είχαν «γγραφεί από μόνα τους». Όπως συμβαίνει αργότερα συχνά σε τέτοια λογοτεχνικά ρεύματα, δεν άφησαν ανεπηρέαστες τις άλλες τέχνες· έτσι ο βερισμός πολύ γρήγορα εξελίχθηκε σε ένα ρεύμα στην όπερα, με κυριότερους εκπροσώπους τους Pietro Mascagni, Ruggiero Leoncavallo και τον Giacomo Puccini.

Ως πρώτες βεριστικές όπερες θα μπορούσαν να θεωρηθούν η *Traviata* (1853) του Verdi και η *Carmen* (1875) του Bizet. Επειδή όμως το κίνημα του βερισμού είναι μεταγενέστερο, η επίσημα πρώτη βεριστική όπερα είναι η *Cavalleria Rusticana* του Pietro Mascagni, που πρωτοπαχτήθηκε το 1890.

Το ύφος του βερισμού απαιτεί ρεαλισμό –συχνά βίαιο– ο οποίος επικεντρώνεται κυρίως στην καθημερινή ζωή των απλών ανθρώπων των χαμηλών κοινωνικών στρωμάτων. Τα ιστορικά ή μυθικά θέματα του ρομαντισμού απορρίπτονται. Ένας λόγος που δεν εντάσσεται στο βερισμό η όπερα του Richard Strauss *Der Rosenkavalier*, παρόλη την έντονη ψυχολογική διεύδυση, είναι ότι οι πρωταγωνιστές της ανήκουν σε ανώτερη κοινωνική τάξη.

Η «ρεαλιστική» αντιμετώπιση του θέματος στις όπερες αντικατοπτρίζεται βέβαια και στη μουσική, διότι εγκαταλείπονται σε μεγάλο βαθμό τα «αυτοτελή νούμερα» για προβολή των τραγουδιστών. Αντιθέτως, η μουσική κυλάει με συνεχή ροή, όπου ο διαχωρισμός άριας και ρετσιτατίβου δεν είναι ξεκάθαρος.

Στο βερισμό καμιά μελωδία, απόσπασμα ή εξαγγελτικό μοτίβο δεν εισάγεται απλώς και μόνο γιατί είναι ωραίο. Η μουσική πρέπει να περνάει ένα μήνυμα, μια εικόνα, τη συναισθηματική κατάσταση του ήρωα στο κοινό. Έτσι μπορούμε να πούμε ότι τα έργα του Richard Wagner επηρέασαν το βερισμό, χωρίς όμως αυτό να σημαίνει ότι οι συνθέτες του ρεύματος αυτού δεν παρουσιάζουν σημαντικές απολλύσεις από το έργο του Γερμανού συνθέτη.

Ο Giacomo Puccini κατέχει μια αμφιλεγόμενη θέση ανάμεσα στους συνθέτες του βερισμού. Αρκετές από τις όπερές του περιέχουν βεριστικά στοιχεία, όπως και η *Tosca* και αν δεν θεωρήσουμε απαραίτητο χαρακτηριστικό την αιματοχυσία, η όπερα *La Bohème* μπορεί να θεωρηθεί το καλύτερο παράδειγμα «ρεαλιστικής» όπερας.

Είναι γεγονός πάντως ότι ο συνθέτης ακολουθεί σε κάποιο βαθμό τον Wagner και τον Verdi. Καταρχήν δουλεύει στην *Tosca* με χαρακτηριστικά μοτίβα, τα οποία ξαναεμφανίζονται στην εξέλιξη της υπόθεσης. Αναφέρουμε ενδεικτικά τις τρεις συγχορδίες στην αρχή, που συμβολίζουν τον αποτρόπαιο Scarpia: αυτές οι συγχορδίες μας μεταφέρουν αμέσως στο τραγικό κλίμα της όπερας. Η συνεχόμενη ροή της μουσικής μέσα σε μικρές φράσεις, αλλά κυρίως η «διακοπή» μιας ωραίας άριας από παρεμβολή άλλων προσώπων, όπως γίνεται χαρακτηριστικά στην πρώτη σκηνή του έργου, παραπέμπουν σε «φυσικότητα» και φανερώνουν το εξαιρετικό δραματουργικό ταλέντο του Puccini, αναδεικνύοντάς τον ως συνεχιστή του Verdi. Τέτοια σημεία χαρακτηρίστηκαν από τον εκδότη ως ενοχλητικά, σε βάρος του belcanto, δίνουν όμως ακριβώς αυτή την αμεσότητα, που δημιουργεί την αίσθηση του ρεαλισμού στο έργο του και γι'αυτό ο συνθέτης δεν άλλαξε τίποτε.

Στην *Tosca* συγκεκριμένα υπάρχει ένα εξωτερικό στοιχείο ρεαλισμού λόγω του ιστορικού φόντου μπροστά στο οποίο διαδραματίζεται η υπόθεση, στοιχείο που είχε ήδη προβάλει ο συγγραφέας του δράματος, ο Victorien Sardou.

Το 1798 οι Γάλλοι, έχοντας κατακτήσει το Βατικανό έδιωξαν τον Πάπα. Ο βασιλιάς της Νάπολης προσπάθησε να τον βοηθήσει, αλλά ηττήθηκε. Από τις 29 Αυγούστου 1799, ημέρα θανάτου του Πάπα Πίου VI, ο παπικός θρόνος έμεινε για λίγο χρονικό διάστημα κενός, αφού οι Καρδινάλιοι εξέλεξαν καινούργιο Πάπα στη Βενετία στις 14 Μαρτίου 1800. Εν τω μεταξύ η Μαρία Καρολίνα της Αυστρίας διεκδίκησε την κυβέρνηση της Ιταλίας. Ο καινούργιος Πάπας Πίος ο VII έφτασε στη Ρώμη μόλις τον Ιούλιο και ανέλαβε τα καθήκοντά του. Βρήκε το κράτος του Βατικανού γεμάτο από αυστριακά και ναπολιτάνικα στρατεύματα, τα οποία είχαν εισέλθει έναν χρόνο νωρίτερα, προσπαθώντας να διώξουν τους Γάλλους.

Στις αρχές του 1800 ο Ναπολέων πέρασε τις Άλπεις οδηγώντας τα στρατεύματά του πίσω από αυτά των Αυστριακών. Στο Marengo έγινε τελικά μια αρκετά αιματηρή σύγκρουση στις 14 Ιουνίου 1800. Αρχικά οι Γάλλοι έμοιαζαν να χάνουν τη μάχη, αλλά με την ενίσχυση του στρατού του στρατηγού Desaix, κατάφεραν να κερδίσουν. Αυτά ήταν τα γεγονότα, που αναφέρονται επίσης στην όπερα (Α' και Β' πράξη).

Όσον αφορά τα πρόσωπα που εμφανίζονται στο έργο, δημιουργείται η εντύπωση πως υπήρχαν πραγματικά. Τα στοιχεία προέρχονται ουσιαστικά μόνο από το δράμα του Sardou, ο οποίος ήθελε να δώσει αληθοφάνεια στο έργο του. Από εκεί προκύπτουν τα εξής για τους τρεις πρωταγωνιστές:

Η Floria Tosca ήταν μια ορφανή βοσκοπούλα στη Βερόνα. Μερικές μοναχές του τάγματος των Βενεδικτίνων την άκουσαν να τραγουδάει και την πήραν από συμπόνια στο μοναστήρι τους. Όταν ήταν δεκαέξι χρονών, ο συνθέτης Cimarosa την άκουσε να τραγουδάει και εκδήλωσε την επιθυμία να την εκπαιδέψει. Οι μοναχές όμως δεν ήθελαν να την αφήσουν να φύγει από το μοναστήρι. Αφού τραγούδησε μια φορά στο Βατικανό, ο Πάπας έδωσε την άδεια να ξεκινήσει καριέρα ως τραγουδίστρια. Τραγούδησε για πρώτη φορά στη Σκάλα του Μιλάνου στην όπερα *Nina* του Paisiello και αργότερα εμφανιζόταν συχνά στη Νάπολη, στη Βενετία και στην Όπερα της Ρώμης.

Ο Mario Cavaradossi ήταν γόνος μιας πλούσιας οικογένειας πατριωτών. Ο πατέρας του –που υπήρξε φίλος του Βολταίρου– του δίδαξε τις δημοκρατικές αξίες. Με τον Jacques-Louis David σπούδασε στο Παρίσι ζωγραφική. Όταν επέστρεψε στη Ρώμη ερωτεύτηκε την Tosca. Παρόλο που δεν τον θεωρούσαν επιίνδυνο Δημοκρατικό, οι απόψεις και ιδέες του ήταν αρκετές, ώστε να τον αποκαλούν «σκυλί των υποστηρικτών του Βολταίρου» και εχθρό της Εκκλησίας.

Ο Βαρώνος Vitellio Scarpia γεννήθηκε στη Σικελία και ήταν ερωμένος της βασίλισσας Καρολίνας. Εκείνη του ανέθεσε να καταστείλει τη δημοκρατική αντίσταση στη Νάπολη. Όταν έπεσε η Ρωμαϊκή Δημοκρατία τον έστειλε αμέσως στη Ρώμη, όπου γρήγορα έγινε ο φόβος και ο τρόμος του κόσμου. Με τη βοήθεια προδοτών και κατασκόπων συλλάμβανε ανθρώπους προσκείμενους στο δημοκρατικό κατεστημένο και έπαιρνε τις περιουσίες τους.

Μερικά σημεία του δράματος δείχνουν την αντίσταση κατά της καταπιεστικής εξουσίας και έχουν αναφορές στο ιταλικό Risorgimento κι έτσι ο Puccini παρέπεμψε σε γνώριμες στους Ιταλούς καταστάσεις. Κυρίως εμπνεύστηκε όμως από τα έντονα πάθη και βρήκε την κατάλληλη μουσική για να εμψυχώσει τα πρόσωπα του έργου, έτσι ώστε να μας σπινούν με το δράμα τους. Άλλωστε τα συναισθηματά τους είναι ανθρώπινα και οι πολιτικές ανωμαλίες συμβαίνουν ακόμη και στις μέρες μας.

Μερικά ανέκδοτα σε σχέση με την Τόσκα

Κάθε μεγάλη παραγωγή έχει πάντοτε και τα δικά της ανέκδοτα, τα οποία μπορεί να βασίζονται σε πραγματικά γεγονότα ή να ξεπηδούν από τη φαντασία του ενθουσιασμένου κοινού, για να μεγαλοποιήσουν ακόμα περισσότερο το έργο. Έτσι και η *Tosca* έχει ορισμένα ανέκδοτα, μερικά από τα οποία έχουν επιβεβαιωθεί, ενώ άλλα πάλι αποτελούν μυστήριο ακόμα και σήμερα.

- Ο θρόλος της «Tosca που χοροπηδούσε»: Η ιστορία αυτή λέγεται ότι είχε λάβει χώρα στην Λυρική Όπερα του Σικάγο και αφορούσε μια Βρετανίδα σοπράνο. Στη σκηνή όπου έπρεπε να πηδήσει στο κενό, οι τραγουδιστές συνήθως προσγειώνονταν σε μεγάλα στρώματα. Στο Σικάγο οι τεχνικοί της σκηνής είχαν ενισχύσει την ασφάλεια εκείνης της πτώσης, αντικαθιστώντας το στρώμα με ένα τεράστιο τραμπολίνο: το αποτέλεσμα ήταν η Tosca να αναπηδήσει δυο με τρεις φορές πίσω από τον τοίχο. (Μια άλλη εκδοχή βέβαια λέει ότι αυτό έγινε για λόγους εκδίκησης, γιατί η τραγουδίστρια είχε συμπεριφερθεί ανάρμοστα).
- Σε μια άλλη παραγωγή, το εκτελεστικό απόσπασμα παίχτηκε από αναπληρωτές κομπάρσους. Τελευταία στιγμή έλαβαν την εντολή να πυροβολήσουν τον άνθρωπο που βρισκόταν στη σκηνή. Αλλά, όταν βγήκαν στην σκηνή, βρήκαν δυο ανθρώπους αντί για έναν. Χωρίς να ξέρουν ποιον από τους δυο να πυροβολήσουν, αμφιταλαντεύτηκαν για λίγο, καθώς και οι δυο πρωταγωνιστές τους έλεγαν να μην πυροβολήσουν. Τελικά, κατέληξαν να σκοτώσουν την Tosca και όταν είδαν τον Cavaradossi να πέφτει νεκρός τρομοκρατήθηκαν. Δεν έφευγαν από τη σκηνή, γιατί τους είχαν πει να κατέβουν μαζί με τους πρωταγωνιστές, αλλά κανένας από τους πρωταγωνιστές δεν έφευγε. Η Tosca έκανε μερικές κινήσεις προσπαθώντας να τους διώξει από τη σκηνή, αλλά εκείνοι έμειναν, μέχρι που εμφανίστηκε ο Sroletta με τους αστυνομικούς. Όταν η Tosca τελικά πηδούσε από το παραπέτασμα, την ακολούθησαν στο κενό.
- Η σοπράνο Renata Tebaldi, που θεωρείται μια από τις καλύτερες Tosca όλων των εποχών, ήταν ιδιαίτερα διάσημη για τις κραυγές της στις τελευταίες σκηνές. Μια φορά στο Τόκιο, αποφάσισε τελευταία στιγμή να μην πηδήσει στο κενό, αλλά να βγει απλώς από την κουίντα, περπατώντας ανάμεσα από τους ξαφνιασμένους αστυνομικούς, όπως μόνο μια diva θα μπορούσε να κάνει.
- Ο διάσημος βαρύτονος Tito Gobbi, ένας από τους πιο αυθεντικούς Scarpia, αναφέρεται σε μια πρεμιέρα με την Maria Callas (η οποία το 1942 είχε ξεκινήσει την καριέρα της ως Τόσκα). Έπρεπε να αυτοσχεδιάσει για να σώσει την diva στο τέλος της Β' πράξης, διότι ενώ εκείνος βρισκόταν στο πάτωμα, καθώς είχε μόλις δολοφονηθεί, συνειδητοποίησε ότι η Callas περπατούσε χαμένη επάνω στην σκηνή, γιατί δεν μπορούσε να βρει την έξοδο. Ήταν γνωστό ότι είχε μεγάλο πρόβλημα μυωπίας και ενώ στις πρόβες φορούσε γυαλιά, τα μάτια της δεν άντεχαν τους φακούς επαφής, με αποτέλεσμα στις παραστάσεις να είναι σχεδόν τυφλή. Ο Gobbi προσπάθησε με διακριτικό τρόπο να της δείξει την έξοδο, αλλά τον έπιασαν τα γέλια, ώστε τόσο το γέλιο, όσο και τα σήματά του να γίνουν αντιληπτά από το κοινό. Το επόμενο πρωί, οι εφημερίδες οργιάζαν για την αξέχαστη ερμηνεία του στη σκηνή του θανάτου του Scarpia. Σε άλλες παραστάσεις της ψιθύρισε οδηγίες, ώστε να καταφέρει να κάνει μια ικανοποιητική έξοδο.
- Το 1964, στην Βασιλική Όπερα του Λονδίνου, ο Tito Gobbi τραγουδούσε πάλι με τη Maria Callas. Όπως αναφέρει στην αυτοβιογραφία του, στο ντουέτο της Β' πράξης, η Callas πλησίασε πολύ στο τραπέζι, χωρίς να καταλαβαίνει ότι βρισκόταν πολύ κοντά στα κεριά. Πολύ σύντομα, η περούνα της άρχισε να βγάζει καπνούς. Ο Gobbi την αγκάλιασε ορμητικά σαν να ήθελε να τη βιάσει και ενώ το έκανε αυτό, έβαλε τα χέρια του επάνω στη φωτιά της περούνας. Η Callas τον έσπρωξε, αλλά του ψιθύρισε “grazie, Tito” και στη συνέχεια τον μαχαίρωσε όπως απαιτούσε το σενάριο.
- Ο Gobbi επίσης αναφέρεται στον πειστικό τρόπο με τον οποίο η Callas ερμήνευε τον ρόλο, σημειώνοντας ότι πολύ συχνά φοβόταν μήπως τον σκοτώσει στην πραγματικότητα στη Β' πράξη. Μάλιστα μια φορά, παραλίγο να το καταφέρει, όταν το μαχαίρι που χρησιμοποιούσε, δεν έκλεισε. Ο Gobbi κόπηκε, αλλά δεν τραυματίστηκε σοβαρά και έτσι με μια κραυγή “My God!” συνέχισε αμέσως με τη σκηνή του θανάτου του.

Κείμενα: Κατερίνα Καϊμάκη – Evelin Voigtmann

Βιβλιογραφία:

- *Programmheft* TOSCA, Bayerische Staatsoper Muenchen 1981/82.
- Krause, Ernst, *Puccini*, Muenchen-Zuerich 1986.
- Pahlen, Kurt: *Giacomo Puccini – Tosca, Einführung und Kommentar*, Muenchen 1988.
- www.wikipedia.org

Χρονολόγιο

Έτος	Από τη ζωή και το έργο του Puccini	Ιστορικά και πολιτιστικά γεγονότα
1858	22 Δεκεμβρίου: Μετά από έξι κόρες με την Albina Magi, ο Michele Puccini (οργανίστας και συνθέτης στη Lucca) αποκτά επιτέλους ένα γιο. Αυτός παίρνει το παραδοσιακό στην οικογένεια όνομα Giacomo.	25 Ιανουαρίου: Το <i>Γαμήλιο Εμβατήριο</i> του F. Mendelssohn παίχτηκε στο Λονδίνο στο γάμο της Πριγκίπισσας Βικτώριας της νεότερης με τον Πρίγκιπα Φρειδερίκο της Πρωσίας και έγινε ιδιαίτερα δημοφιλές. Ο Αβραάμ Λίνκολν αποδέχεται την πρόταση να γίνει μέλος του Ρεπουμπλικανικού Κόμματος στο Κοινοβούλιο. 27 Οκτωβρίου: Γέννηση του Theodore Roosevelt, 26 ^{ου} Προέδρου των ΗΠΑ.
1864	Ο πατέρας του πεθαίνει σε ηλικία 51 ετών. Η μητέρα του πεντάχρονου Giacomo θυσιάζει τα πάντα για την ανατροφή του. Παίρνει τα πρώτα του μαθήματα μουσικής από τον Carlo Angeloni, παλιό μαθητή του πατέρα του. Κατά την ιταλική παράδοση, όλοι περιμένουν πολλά από τον Giacomo, τον μεγαλύτερο γιο της οικογένειας.	17 Φεβρουαρίου: Το μικροσκοπικό υποβρύχιο Hunley τορπιλίζει το USS Housatonic, καταγράφοντας έτσι την πρώτη βύθιση πλοίου από υποβρύχιο. 2 Μαΐου: Θάνατος του Giacomo Meyerbeer. 19 Μαΐου: Θάνατος του Αμερικανού συγγραφέα Nathaniel Hawthorne. 11 Ιουνίου: Γέννηση του Richard Strauss
1872	Χωρίς ιδιαίτερο ενθουσιασμό αναλαμβάνει οργανίστας σε μικρές κοινότητες στη γενέτειρά του. Ιδρύει επίσης μια μικρή ορχήστρα χορού και διασκέδασης, με την οποία εμφανίζεται στη γενέτειρά του και σε παραθαλάσσια μέρη.	6 Ιανουαρίου: Γέννηση του Alexander Scriabin. 5 Νοεμβρίου: Στις Αμερικάνικες Προεδρικές εκλογές η πρώτη σουφραζέτα Susan B. Anthony ψηφίζει, παρά την νομική απαγόρευση. Συλλαμβάνεται και καταδικάζεται να πληρώσει \$100, τα οποία δεν πληρώνει ποτέ.
1877	Στην εκκλησία του San Paolino στην Lucca ακούγεται για πρώτη φορά μια σύνθεσή του: Ένα μοτέτο, που σε διαγωνισμό έναν χρόνο πριν, δεν είχε καν ληφθεί υπόψη της επιτροπής.	4 Μαρτίου: Ο Emile Berliner εφευρίσκει το μικρόφωνο. 2 Σεπτεμβρίου: Θάνατος του Κωνσταντίνου Κανάρη.
1879	Ο Puccini ακούει στην Πίζα την <i>Aida</i> του Verdi. Αποφασίζει να εγκαταλείψει τη ζωή του οργανίστα και να ακολουθήσει μια καριέρα στην όπερα. Για τον λόγο αυτό η οικογένεια πρέπει να μετοικήσει σε μια «οπερατική» πόλη: Αποφασίζει να πάει στο Μιλάνο.	14 Μαρτίου: Γέννηση του Albert Einstein. 9 Ιουλίου: Γέννηση του Ottorino Respighi. 7 Νοεμβρίου: Γέννηση του Leon Trotsky.

1880	<p>Με υποτροφία της βασίλισσας της Ιταλίας και την υποστήριξη ενός συγγενή (Dr. Nicolaò Cerù) ο Puccini εισάγεται στο Ωδείο του Μιλάνου, όπου γίνεται μαθητής του Antonio Bazzini και του συνθέτη της <i>La Gioconda</i> Amilcare Ponchielli. Για μια σύντομη χρονική περίοδο μοιράζεται ένα άθλιο κατάλυμα με τον κατά πέντε χρόνια μικρότερό του Pietro Mascagni, ο οποίος είναι συμφοιτητής στο Ωδείο. Στις 12 Ιουλίου ακούγεται για πρώτη φορά στη Lucca μια λειτουργία του Puccini (<i>Messa di Gloria</i>).</p>	<p>27 Ιουνίου: Γέννηση της Helen Keller. 26 Αυγούστου: Γέννηση του Guillaume Apollinaire. 4 Οκτωβρίου: Θάνατος του Jacques Offenbach.</p>
1883	<p>Στο Ωδείο του Μιλάνου παρουσιάζεται το <i>Capriccio Sinfonico</i> (έργο για εξετάσεις), με μεγάλη επιτυχία. Με αυτό αποχαιρετάει επισήμως τις σπουδές του.</p>	<p>13 Φεβρουαρίου: Θάνατος του Richard Wagner. 18 Φεβρουαρίου: Γέννηση Νίκου Καζαντζάκη.</p>
1884	<p>31 Μαΐου: Η πρώτη του μεγάλη επιτυχία στη σκηνή με την όπερα <i>Le Villi</i> στο Teatro dal Verne του Μιλάνου.</p>	<p>19 Ιανουαρίου: Jules Massenet, <i>Manon Lescaut</i>. 12 Μαΐου: Θάνατος του Bedrich Smetana.</p>
1886	<p>Η παράνομη σχέση του Puccini με την παντρεμένη Elvira Gemignani οδηγεί στην κοινή φυγή από τη Lucca, μαζί με την κόρη της Elvira, Fosca. Στις 23 Δεκεμβρίου γεννιέται ο μοναδικός τους γιος Antonio στη Monza.</p>	<p>3 Μαρτίου: Η συνθήκη του Βουκουρεστίου ολοκληρώνει τον Σερβοβουλγαρικό πόλεμο στα Βαλκάνια. 2 Ιουλίου: Ο Arturo Toscanini διευθύνει στο Ρίο ντε Τζανέιρο την όπερα <i>La Traviata</i> του Verdi.</p>
1889	<p>21 Απριλίου: Η δεύτερη όπερα του συνθέτη <i>Edgar</i> ανεβαίνει στη Σκάλα του Μιλάνου, χωρίς μεγάλη επιτυχία, εξαιτίας κυρίως του αδύναμου κειμένου. Ο Puccini παρακολουθεί στο Μιλάνο παράσταση του δράματος <i>Tosca</i> του Victorien Sardou και σκέφτεται να συνθέσει όπερα με αυτό το θέμα.</p>	<p>31 Μαρτίου: Εγκαίνια του πύργου του Άιφελ. 14 Νοεμβρίου: Εμπνευσμένη από το έργο του Ιούλιου Βερν η δημοσιογράφος Nellie Bly (Elizabeth Cochrane) ξεκινάει το γύρο του κόσμου (το καταφέρει σε 72 ημέρες, 6 ώρες και 11 λεπτά). Η Fanny Davenport στον πρωταγωνιστικό ρόλο στην πρώτη αγγλόφωνη παραγωγή της <i>La Tosca</i> στη Νέα Υόρκη.</p>
1891	<p>Ταξίδι στο Αμβούργο για τη γερμανική πρεμιέρα της όπερας <i>Le Villi</i>. Θάνατος του αδερφού του Michele στο Ρίο ντε Τζανέιρο, ενός ταλαντούχου, αλλά άτυχου μουσικού.</p>	<p>16 Ιανουαρίου: Θάνατος του Léo Delibes. 2 Απριλίου: Γέννηση του ζωγράφου Max Ernst. 23 Απριλίου: Γέννηση του Sergei Prokofiev. 28 Σεπτεμβρίου: Θάνατος του Αμερικανού συγγραφέα Herman Melville.</p>

<p>1893</p>	<p>1 Φεβρουαρίου: Τεράστια επιτυχία της τρίτης όπερας <i>Manon Lescaut</i> στο Teatro Regio του Τορίνο. Τον ίδιο χρόνο ανεβαίνει σε άλλα δώδεκα ιταλικά, καθώς και πέντε σημαντικά θέατρα του εξωτερικού.</p> <p>Η φήμη του εξαπλώνεται ραγδαία και η οικονομική του κατάσταση βελτιώνεται σημαντικά. Ο μιλανέζικος εκδοτικός οίκος Ricordi του προσφέρει ένα αποκλειστικό συμβόλαιο εφ' όρου ζωής, αποκτώντας έτσι τα δικαιώματα για όλα τα έργα του. Από τα έσοδα της <i>Manon Lescaut</i> ο συνθέτης αγοράζει πίσω το πατρικό του σπίτι στη Lucca, το οποίο μετά το θάνατο της μητέρας είχε πουληθεί.</p> <p>Ο Puccini διαβάσει το έργο του Henri Murger <i>Scènes de la vie de Bohème</i> και αποφασίζει να το μετατρέψει σε όπερα.</p>	<p>9 Φεβρουαρίου: Giuseppe Verdi, <i>Falstaff</i>.</p> <p>7 Ιουνίου: Ο Gandhi διαπράττει την πρώτη του πράξη κοινωνικής ανυπακοής στην Ινδία.</p> <p>18 Οκτωβρίου: Θάνατος του Charles Gounod.</p> <p>6 Νοεμβρίου: Θάνατος του Piotr Ilyich Tchaikovsky.</p>
<p>1896</p>	<p>1 Φεβρουαρίου: Πρεμιέρα του έργου <i>La Bohème</i> στο Teatro Regio του Τορίνο με αριετή επιτυχία. Μάεστρος ο Arturo Toscanini, στους πρωταγωνιστικούς ρόλους της Mimi και του Rodolfo οι Cesira Ferrani και Evan Gorga. Παραστάσεις στη Ρώμη και το Παλέρμο μέσα στον ίδιο χρόνο μεγαλώνουν την επιτυχία του έργου.</p> <p>Αρχίζει τη σύνθεση της <i>Tosca</i>.</p>	<p>18 Ιανουαρίου: Πρώτη δημόσια επίδειξη της μηχανής Ακτίνων Χ.</p> <p>1 Μαρτίου: Γέννηση του Δημήτρη Μητρόπουλου.</p> <p>6-15 Απριλίου: Διεξαγωγή των πρώτων Σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων στην Αθήνα.</p> <p>20 Μαΐου: Θάνατος της Clara Schumann.</p> <p>11 Οκτωβρίου: Θάνατος του Anton Bruckner.</p>
<p>1897</p>	<p>Η σύνθεση της <i>Tosca</i> καθυστερεί, μεταξύ άλλων γιατί ο Puccini συνοδεύει την παράσταση <i>La Bohème</i> σε αριετές πόλεις.</p>	<p>3 Απριλίου: Θάνατος του Johannes Brahms.</p> <p>6 Μαΐου: Ο ανταγωνιστής του Leoncavallo δεν έχει επιτυχία στην πρεμιέρα της δικής του <i>La Bohème</i> στην Βενετία.</p> <p>16 Μαΐου: Το Teatro Massimo χτίζεται στο Παλέρμο. Είναι το μεγαλύτερο θέατρο της Ιταλίας και το 3^ο μεγαλύτερο της Ευρώπης.</p>
<p>1898</p>	<p>Με αφορμή τις παραστάσεις της <i>La Bohème</i> στο Παρίσι, ο Puccini συναντιέται αριετές φορές με το διάσημο δραματουργό Victorien Sardou, συγγραφέα της <i>La Tosca</i>, έργο το οποίο με τη θρυλική Sarah Bernhardt ενθουσίαζε το κοινό σε πολλές ευρωπαϊκές πόλεις. Με την επιστροφή του στην Ιταλία, ο Puccini αφοσιώνεται πλέον στη σύνθεση αυτής της όπερας.</p> <p>18 Αυγούστου: Ολοκληρώνεται η Α' πράξη και το Te Deum της <i>Tosca</i>.</p>	<p>14 Ιανουαρίου: Θάνατος του Lewis Carroll.</p> <p>10 Φεβρουαρίου: Γέννηση του Bertolt Brecht.</p> <p>5 Ιουνίου: Γέννηση του Federico Garcia Lorca.</p> <p>30 Ιουλίου: Θάνατος του Otto von Bismarck.</p> <p>26 Δεκεμβρίου: Η Marie και ο Pierre Curie ανακινώνουν την ανακάλυψη του ραδίου.</p>

1899	<p>16 Ιουλίου: Ολοκληρώνεται η Β' πράξη. 29 Σεπτεμβρίου: Τελειώνει η Γ' πράξη της <i>Tosca</i>. Τον Οκτώβριο ξεκινάει μια έντονη διαμάχη ανάμεσα στον εκδότη Ricordi και τον συνθέτη: Ο Ricordi θέλει να γίνουν αλλαγές στην Γ' πράξη, αλλά τελικά υποχωρεί στις απόψεις του συνθέτη.</p>	<p>6 Μαρτίου: Ο Felix Hoffmann ανακαλύπτει την ασπιρίνη. 3 Ιουνίου: Θάνατος του Johann Strauss υιού. 21 Ιουλίου: Γέννηση του Ernest Hemingway.</p>
1900	<p>14 Ιανουαρίου: Πρεμιέρα της <i>Tosca</i> στο Teatro Costanzi στην Ρώμη. Παρά την πολιτική ανησυχία που κυριαρχούσε τότε και τις απειλές προς τη βασίλισσα για βόμβα, η προσέλευση του κοινού ήταν μεγάλη. Ο κόσμος ξαφνιασθηκε πολύ από τις ρεαλιστικές καταστάσεις του έργου, όμως κάλεσε το συνθέτη στο τέλος έξι φορές στη σκηνή. Και αυτό το έργο αγαπήθηκε πολύ γρήγορα. Ο Puccini, μετακομίζει μόνιμα πλέον στο πατρικό του σπίτι στο Torre del Lago. (Σήμερα υπάρχει εκεί ένα μνημείο για τον συνθέτη, καθώς και το μουσείο του.)</p>	<p>19 Φεβρουαρίου: Γέννηση του Γιώργου Σεφέρη. 2 Ιουλίου: Πρώτη πτήση με ζεπελιν πάνω από τη λίμνη Κοστάντζα κοντά στο Friedrichshafen της Γερμανίας. 19 Ιουλίου: Η πρώτη γραμμή μετρό ανοίγει στο Παρίσι. 25 Αυγούστου: Θάνατος του Friedrich Nietzsche. 30 Νοεμβρίου: Θάνατος του Oscar Wilde.</p>
1901	<p>Η <i>Tosca</i> ακούγεται σε διάφορα θέατρα ανά τον κόσμο. Σε μερικές πόλεις μάλιστα παίζεται παράλληλα με την όπερα <i>La Bohème</i> και την <i>Manon Lescaut</i>.</p>	<p>22 Ιανουαρίου: Θάνατος της βασίλισσας Βικτώριας της Αγγλίας. 27 Ιανουαρίου: Θάνατος του Giuseppe Verdi.</p>
1903	<p>25 Φεβρουαρίου: Ο Puccini, που ήταν ένας από τους πρώτους φανατικούς οδηγούς μεγάλων ταχυτήτων, παθαίνει αυτοκινητιστικό ατύχημα, το οποίο του προκαλεί ένα σύνθετο σπάσιμο στο πόδι και μεγάλο σοκ. Η θεραπεία είναι δύσκολη, εξαιτίας του διαβήτη και της επιβάρυνσης του οργανισμού του από το υπερβολικό κάπνισμα. Κοντά στα Χριστούγεννα καταφέρνει να ολοκληρώσει τη σύνθεση της επόμενης του όπερας <i>Madama Butterfly</i>.</p>	<p>6 Ιουνίου: Γέννηση του Aram Khachaturian. 4 Αυγούστου: Ο Πάπας Πίος X διαδέχεται τον Πάπα Λέοντα XIII και γίνεται ο 257^{ος} Πάπας.</p>
1904	<p>17 Φεβρουαρίου: Η <i>Madama Butterfly</i> στην πρεμιέρα της στη Σκάλα του Μιλάνου απορρίπτεται πλήρως από το κοινό. Όμως ήδη στις 28 Μαΐου η επανάληψη στη Brescia ύστερα από κάποιες αλλαγές –αποικά τρεις αντί δύο πράξεις– αποκαθιστά το έργο πλήρως και ανοίγει το δρόμο για την παγκόσμια επιτυχία. 3 Δεκεμβρίου: Παντρεύεται επιτέλους στο Viareggio την Elvira, για πολλά χρόνια σύντροφό του, μετά το θάνατο της πρώτης του συζύγου.</p>	<p>22 Ιανουαρίου: Γέννηση του χορογράφου George Balanchine. 22 Απριλίου: Γέννηση του Robert Oppenheimer. 1 Μαΐου: Θάνατος του Antonin Dvořák. 11 Μαΐου: Γέννηση του Salvador Dalí. 14 Ιουλίου: Θάνατος του Anton Čechov.</p>

<p>1905</p>	<p>Στο Μπουένος Άιρες, όπου ο συνθέτης έχει πάρα πολλούς θαυμαστές, παίζονται την ίδια περίοδο πέντε όπερές του (<i>Edgar, Manon Lescaut, La Bobème, Tosca, Madama Butterfly</i>) τις οποίες διευθύνουν οι φίλοι του Leopoldo Mugnone και Arturo Toscanini. Ο Puccini σε ταξίδι στο Λονδίνο, γνωρίζει μεταξύ άλλων επιτέλους τον τενόρο Enrico Caruso.</p>	<p>24 Μαρτίου: Θάνατος του Ιουλίου Βερν. 5 Οκτωβρίου: Το τρίτο αεροπλάνο των αδερφών Wright μένει για πρώτη φορά περισσότερο από μισή ώρα στον αέρα. 16 Οκτωβρίου: Έναρξη της Ρωσικής Επανάστασης. Ο ρωσικός στρατός ανοίγει πυρ, σκοτώνοντας 94 και τραυματίζοντας περισσότερα από 200 άτομα.</p>
<p>1906</p>	<p>Ο συνθέτης ακούει στη Met της Νέας Υόρκης αρκετές από τις όπερές του και συνεργάζεται με μερικούς από τους τότε πασίγνωστους τραγουδιστές. Συζητά με τον David Belasco για το δράμα του <i>The girl of the Golden West</i> (Το κορίτσι της Χρυσής Δύσης), το οποίο ο Puccini σκέφτεται για θέμα σε κάποια επόμενη όπερα.</p>	<p>18 Απριλίου: Ο σεισμός του Σαν Φρανσίσκο (μεγέθους 7,8) σκοτώνει 3.000 ανθρώπους. 8 Μαΐου: Γέννηση του Roberto Rossellini. 23 Μαΐου: Θάνατος του Henrik Ibsen. 7 Ιουνίου: Το HMS Lusitania, το μεγαλύτερο πλοίο της εποχής, αναχωρεί από το λιμάνι της Γλασκώβης.</p>
<p>1907</p>	<p>Μετά από μακροχρόνια συνεργασία, η οποία είχε καλές στιγμές, αλλά και μεγάλες αντιθέσεις, ο Puccini και ο λιμπρετίστας του Luigi Illica λύνουν τη συνεργασία τους.</p>	<p>8 Μαρτίου: Γέννηση του Κωνσταντίνου Καραμανλή. 12 Μαΐου: Γέννηση της Katharine Hepburn. 6 Ιουλίου: Γέννηση της Frida Kahlo.</p>
<p>1908</p>	<p>Η προσωπική ζωή του συνθέτη βαραίνει από την αυτοκτονία μιας υπηρέτριάς του. Ο γάμος του συνθέτη, που δεν πήγαινε και τόσο καλά, δέχεται έτσι ένα ανεπανόρθωτο πλήγμα.</p>	<p>9 Ιανουαρίου: Γέννηση της Simone de Beauvoir. 5 Απριλίου: Γέννηση του Herbert von Karajan. 21 Ιουνίου: Θάνατος του Nikolai Rimsky – Korsakov. 20 Ιουλίου: Θάνατος του Δημητρίου Βικέλα. 10 Δεκεμβρίου: Γέννηση του Olivier Messiaen.</p>
<p>1910</p>	<p>10 Νοεμβρίου: Παρακολουθεί την εντυπωσιακή προεμέρα της όπεράς του <i>La Fanciulla del West</i> στην Νέα Υόρκη. Με μαέστρο τον Arturo Toscanini η Emmy Destinn τραγουδάει τον πρωταγωνιστικό ρόλο.</p>	<p>21 Απριλίου: Θάνατος του Mark Twain. 11 Ιουνίου: Γέννηση του Jacques – Yves Cousteau. Ο Henry Ford πουλάει 10.000 αυτοκινητά.</p>
<p>1911</p>	<p>Πρώτες παραστάσεις της όπερας <i>La Fanciulla del West</i> στην Ευρώπη: Λονδίνο (29 Μαΐου), Ρώμη (12 Ιουνίου) και αργότερα στη Βιέννη με την Maria Jeritzka στον πρωταγωνιστικό ρόλο, μια από τις καλύτερες ερμηνεύτριες έργων του συνθέτη όλων των εποχών.</p>	<p>7 Ιουλίου: Γέννηση του Gian – Carlo Menotti.</p>

1912	<p>Πεθαίνει ο μεγάλος μιλανέζος εκδότης Giulio Ricordi, που υποστήριξε σαν πατρικός φίλος την καριέρα του Puccini. Ο γιος του Tito αναλαμβάνει τον οικο, οι σχέσεις του όμως με το συνθέτη είναι λιγότερο καλές.</p> <p>Θάνατος της αγαπημένης αδερφής του συνθέτη Ramelde.</p> <p>Αρχίζει η (τελευταία μάλλον) ερωτική σχέση του συνθέτη, ο οποίος σκέφτεται να μετακομίσει στο Viareggio μαζί με τη Γερμανίδα βαρώνη Josephine von Stängel. Εμφανίζεται ένα δυσφημιστικό κείμενο για τη μουσική του Puccini από τον Fausto Torrefranca. Αναζητά σχεδόν απελπισμένα ένα καινούργιο λιμπρέττο.</p>	<p>7 Μαρτίου: Ο Roald Amundsen ανακοινώνει ότι κατάφερε να φτάσει στο Νότιο Πόλο.</p> <p>15 Απριλίου: Το RMS Titanic βυθίζεται, αφού το προηγούμενο βράδυ είχε χτυπήσει ένα παγόβουνο. 1.500 άνθρωποι χάνουν την ζωή τους.</p> <p>5 Σεπτεμβρίου: Γέννηση του John Cage.</p>
1913	<p>Βρίσκεται στη Βιέννη για να δει μια παράσταση της <i>Tosca</i> με τη Maria Jeritza. Από το Karltheater της Βιέννης του προτείνεται ένα καλό συμβόλαιο για τη σύνθεση μιας οπερέτας. Αφού ο Puccini βεβαιώνει πως το έργο μπορεί να είναι και μια κωμική όπερα, αρχίζει τη σύνθεση του έργου <i>La Rondine</i> (Το χελιδόνι).</p>	<p>Η προεμέρα του <i>Le Sacre du printemps</i> του Stravinsky στο Παρίσι προκαλεί μεγάλο σκάνδαλο.</p>
1915	<p>Η είσοδος της Ιταλίας στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο στην πλευρά των Συμμάχων εμποδίζει την προεμέρα της όπερας <i>La Rondine</i> στη Βιέννη. Ο Puccini σκέφτεται να συνθέσει τρεις μονόπρακτες όπερες και να τις παρουσιάσει σε ένα βράδυ. Ξεινιάει με τη σύνθεση της πρώτης <i>Il Tabarro</i> (Το παλτό).</p>	<p>Ο Α' Παγκόσμιος Πόλεμος διανύει το δεύτερο χρόνο του.</p> <p>27 Απριλίου: Θάνατος του Alexander Scriabin.</p> <p>24 Οκτωβρίου: Γέννηση του βαρύτενου Tito Gobbi.</p>
1917	<p>Ο Puccini ολοκληρώνει το δεύτερο από τα τρία έργα, <i>Suor Angelica</i> (Αδερφή Αγγελική) και αρχίζει το τρίτο <i>Gianni Schicchi</i>.</p> <p>27 Μαρτίου: Προεμέρα της <i>La Rondine</i> στο θέατρο του Monte Carlo ύστερα από άδεια του θεάτρου της Βιέννης.</p>	<p>13 Φεβρουαρίου: Η Mata Hari συλλαμβάνεται με την κατηγορία της κατασκοπίας.</p> <p>18 Αυγούστου: Η μεγάλη πυρκαγιά της Θεσσαλονίκης καταστρέφει το 32% της πόλης και αφήνει 70.000 άστεγους.</p> <p>15 Οκτωβρίου: Η Mata Hari εκτελείται.</p>
1918	<p>14 Δεκεμβρίου: Προεμέρα του <i>Trittico</i> (Τρίπτυχο), του κύκλου δηλαδή των τριών μονόπρακτων έργων <i>Il Tabarro</i>, <i>Suor Angelica</i>, <i>Gianni Schicchi</i> στην Metropolitan Opera της Νέας Υόρκης. Υπό τη μουσική διεύθυνση του Roberto Moranzini οι Claudia Muzio, Geraldine Farrar, Giuseppe de Luca κ.ά. έχουν τεράστια επιτυχία. Ο συνθέτης δεν παρευρίσκεται, διότι δεν μπόρεσε να ταξιδέψει τόσο σύντομα μετά το τέλος του πολέμου.</p>	<p>25 Μαρτίου: Θάνατος του Claude Debussy.</p> <p>4 Νοεμβρίου: Η ανταρσία των ναυτών του Γερμανικού Ναυτικού στο Κίελο ξεκινάει τη Γερμανική Επανάσταση.</p> <p>11 Νοεμβρίου: Λήξη του Α' Παγκοσμίου Πολέμου. Η Γερμανία υπογράφει συμφωνία με τους Συμμάχους, η οποία ανακοινώνεται την 11η ώρα της 11ης ημέρας του 11ου μήνα.</p>

<p>1919</p>	<p>1 Ιανουαρίου: Παρευρίσκεται στην πρεμιέρα του <i>Trittico</i> στη Ρώμη και υποκλίνεται αμέτρητες φορές μπροστά σε ένα κοινό που παραληρούσε. Ο τύπος και οι ειδικοί έχουν διαφορετικές απόψεις: Απορρίπτουν σε μεγάλο βαθμό την <i>Suor Angelica</i>, λιγότερο το <i>Il Tabarro</i>, αλλά συμφωνούν απόλυτα για την τελειότητα του <i>Gianni Schicchi</i>.</p>	<p>6 Ιανουαρίου: Θάνατος του Theodore Roosevelt. 15 Ιανουαρίου: Δολοφονία του Karl Liebknecht και της Rosa Luxemburg. 18 Ιανουαρίου: Έναρξη της συνόδου ειρήνης των Βερσαλλιών. 5 Φεβρουαρίου: Γέννηση του Ανδρέα Παπανδρέου. 9 Αυγούστου: Θάνατος του Ruggiero Leoncavallo.</p>
<p>1920</p>	<p>Πρώτες παρουσιάσεις του <i>Τρίπτυχου</i> σε Λονδίνο και Βιέννη, δυο από τις πιο ένθερμες υποστηρίκτριες πόλεις του συνθέτη στην Ευρώπη. Δημιουργία έντονης τριβής ανάμεσα στο συνθέτη και τον παλιό του φίλο Toscanini, ο οποίος γι' αυτό δε διευθύνει το έργο στο Λονδίνο. Ο Puccini αποφασίζει να συνθέσει μουσική για το έργο του Carlo Gozzi <i>Turandot</i>. Η υγεία του συνθέτη χειροτερεύει και έτσι δυσκολεύεται η δουλειά του.</p>	<p>24 Φεβρουαρίου: Ο Αδόλφος Χίτλερ παρουσιάζει το πολιτικό του πρόγραμμα στο Μόναχο. 5 Δεκεμβρίου: Διεξαγωγή δημοψηφίσματος στην Ελλάδα με αποτέλεσμα την αποκατάσταση της μοναρχίας. Η Εθνοκάθαρση στην Τουρκία, καθώς και ο Ελληνοτουρκικός Πόλεμος συνεχίζονται.</p>
<p>1922</p>	<p>Θάνατος της αδερφής του συνθέτη Iginia, η οποία ζούσε σε μοναστήρι και την οποία συμβουλευόταν κατά τη διάρκεια της σύνθεσης της <i>Suor Angelica</i>. Ο συνθέτης και ο Toscanini συμφιλιώνονται.</p>	<p>Μικρασιατική Καταστροφή. 1 Φεβρουαρίου: Γέννηση της υψίφωνου Renata Tebaldi. 29 Μαΐου: Γέννηση του Ιάnnη Ξενάκη. 28 Οκτωβρίου: Ο Benito Mussolini Πρωθυπουργός της Ιταλίας.</p>
<p>1923</p>	<p>Πανηγυρική παρουσίαση της <i>Manon Lescaut</i> στη Σκάλα του Μιλάνου υπό τη διεύθυνση του Toscanini, για τον εορτασμό των 30 χρόνων από την πρεμιέρα της. Διοργανώνονται Εορταστικές Μέρες Puccini και στη Βιέννη. Ο συνθέτης δυσκολεύεται να δουλέψει την <i>Turandot</i> που τελικά δεν μπορεί να ολοκληρώσει.</p>	<p>12 Φεβρουαρίου: Γέννηση του Franco Zeffirelli. 22 Μαρτίου: Γέννηση του Marcel Marceau. 26 Μαρτίου: Θάνατος της ηθοποιού Sarah Bernhardt. 29 Οκτωβρίου: Η Τουρκία γίνεται δημοκρατία, μετά τη διάλυση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. 2 Δεκεμβρίου: Γέννηση της Μαρίας Κάλλας.</p>
<p>1924</p>	<p>Η κατάσταση της υγείας του Puccini έχει χειροτερέψει ανεπανόρθωτα. Ως τελευταία ελπίδα για τον καρκίνο προτείνεται η εγχείριση από έναν ειδικό στις Βρυξέλλες. Εκεί ταξιδεύει μαζί με το γιο του στις 4 Νοεμβρίου. Η θεραπεία με ακτίνες μοιάζει να βοηθάει για λίγο, ώσπου ο συνθέτης παθαίνει μια ξαφνική επιδείνωση και οδηγείται στο χειρουργείο, όπου διαπιστώνεται ότι ο καρκίνος έχει εξαπλωθεί πολύ. Ο Puccini πεθαίνει στην κλινική στις Βρυξέλλες στις 29 Νοεμβρίου. 1^η Δεκεμβρίου: Εντυπωσιακή περιφορά της σορού στις Βρυξέλλες. 3 Δεκεμβρίου: Προσωρινή ταφή του στο Μιλάνο στον οικογενειακό τάφο των Toscanini.</p>	<p>21 Ιανουαρίου: Θάνατος του Vladimir Lenin. 25 Μαρτίου: Ανακήρυξη Δημοκρατίας στην Ελλάδα. 1 Απριλίου: Ο Χίτλερ καταδικάζεται σε 5 χρόνια φυλάκισης για την συμμετοχή του σε πραξικόπημα (εκτίει μόνο 9 μήνες). 15 Απριλίου: Γέννηση του Sir Neville Marriner. 3 Ιουνίου: Θάνατος του Franz Kafka. 27 Ιουλίου: Θάνατος του Ferruccio Busoni. 4 Νοεμβρίου: Θάνατος του Gabriel Fauré.</p>

1926	<p>25 Απριλίου: Πρεμιέρα από τον Toscanini στη Σιάτλα του Μιλάνου της πολυαναμενόμενης <i>Turandot</i>, την οποία είχε στο μεταξύ ολοκληρώσει ο Franco Alfano με βάση τα προσχέδια του συνθέτη. Ο μαέστρος αφήνει την μπαγιέτα του στο σημείο όπου σταμάτησε η δουλειά του Puccini και απευθύνεται στο κοινό με δάκρυα στα μάτια με τα εξής λόγια: «Εδώ σταματάει το έργο του Maestro...». Το κοινό παραμένει καθηλωμένο και σε απόλυτη σιγή για αρκετή ώρα στις θέσεις του. Το επόμενο βράδυ το έργο παίζεται ολοκληρωμένο, και το κοινό το υποδέχεται με τεράστιο ενθουσιασμό.</p> <p>29 Νοεμβρίου: Μεταφέρεται η σορός του Puccini από το Μιλάνο στη Βίλλα του στο Torre del Lago.</p>	<p>12 Μαΐου: Πτήση του Roald Amundsen πάνω από το Βόρειο Πόλο.</p> <p>10 Ιουνίου: Θάνατος του αρχιτέκτονα Antoni Gaudí.</p> <p>13 Αυγούστου: Γέννηση του Fidel Castro.</p> <p>7 Νοεμβρίου: Γέννηση της υψίφωνου Dame Joan Sutherland.</p> <p>5 Δεκεμβρίου: Θάνατος του Claude Monet.</p>
-------------	---	--

Για τον πίνακα:

- Pahlen, Kurt: *Giacomo Puccini – Tosca, Einführung und Kommentar*. Serie Musik, Piper – Schott, 1988, 269 – 279
- www.wikipedia.org

Μετάφραση-επεξεργασία: Κατερίνα Καϊμάκη – Evelin Voigtmann

Επιλεγμένη δισκογραφία

Έτος	Διανομή (Tosca, Cavaradossi, Scarpia)	Μαέστρος, Όπερα	Εταιρεία
1938	Maria Caniglia, Beniamino Gigli, Armando Borgioli	Oliviero De Fabritiis, Teatro dell' Opera di Roma Orchestra and Chorus	Audio CD: Naxos Records Cat: 8.110096-97 Audio CD: Opera D'oro Cat: 723723887825
1953	Maria Callas, Giuseppe di Stefano, Tito Gobbi	Victor de Sabata, La Scala orchestra and chorus	Audio CD: EMI Classics Cat: 7243 5 62890 2 4
1980	Renata Scotto, Plácido Domingo, Renato Bruson	James Levine, Philharmonia Orchestra Ambrosian Singers	Audio CD: EMI Classics Cat: 66504
1985	Hildegard Behrens, Plácido Domingo, Cornell MacNeil	Giuseppe Sinopoli, Metropolitan Opera orchestra and chorus	DVD: Deutsche Grammophon Cat: 00440 073 4100
1992	Catherine Malfitano, Plácido Domingo, Ruggero Raimondi	Zubin Mehta, RAI Orchestra Sinfonica and Coro di Roma (Film - directed by Brian Large / Giuseppe Patroni Griffi)	VHS: Teldec Video Cat: 6302779715
2001	Angela Gheorghiu, Roberto Alagna, Ruggero Raimondi	Antonio Pappano, Royal Opera House Orchestra and Chorus (Film - directed by Benoît Jacquot)	DVD: EMI Classics Cat: 7243 5 57173 2 0

Σημείωση: Η συντομογραφία “Cat” είναι για τον αριθμό καταλόγου από την εταιρεία παραγωγής.

GUIDO AJMONE-MARSAN

διευθυντής ορχήστρας

Ο Guido Ajmone-Marsan γεννήθηκε στο Τορίνο, αλλά έχει αποκτήσει την αμερικανική υπηκοότητα και σήμερα ζει στο Λονδίνο. Σπούδασε στο Eastman School of Music και στο ωδείο Santa Cecilia της Ρώμης με τον Franco Ferrara. Το 1973 του απονεμήθηκε το Α' βραβείο στο διαγωνισμό Rupert Foundation και τιμητική διάκριση για εμφανίσεις του με τη Συμφωνική Ορχήστρα του Λονδίνου, καθώς επίσης και το βραβείο Georg Solti στο Σικάγο.

Έχει συνεργαστεί με αξιόλογες ορχήστρες, όπως του Cleveland και της Φιλαδέλφειας, με τη Συμφωνική Ορχήστρα του Σικάγου, του Σαν Φρανσίσκο και του Λονδίνου, τη Φιλαρμονική και τη Βασιλική Φιλαρμονική Ορχήστρα του Λονδίνου. Ακόμα, με την Ορχήστρα του BBC και του Παρισιού, την Tonhalle Ορχήστρα της Ζυρίχης και της Εθνικής Ακαδημίας της Santa Cecilia και την Ορχήστρα Filharmonica della Scala. Επίσης, έχει εμφανιστεί με τις μεγαλύτερες ραδιοφωνικές ορχήστρες της Γερμανίας, τη Βασιλική Ορχήστρα της Δανίας και της Στοκχόλμης και τις Συμφωνικές Ορχήστρες του Σίδνεϊ και της Μελβούρνης.

Έκανε το ντεμπούτο του το 1976 στο Φεστιβάλ Dei due Mondi στο Σπολέτο και έκτοτε έχει εμφανιστεί στις σημαντικότερες αίθουσες του κόσμου, όπως στο Royal Opera House και στο Covent Garden, στην Όπερα Μετροπόλιταν, στην Όπερα του Σαν Φρανσίσκο και της Νέας Υόρκης, στην Εθνική Όπερα της Αγγλίας, της Σκωτίας και της Ουαλίας, στο Teatro Colon και στην Όπερα του Σαντιάγκο και του Βερολίνου. Επιπλέον, έχει υπηρετήσει ως μαέστρος στο διεθνή διαγωνισμό Cardiff Singer από το 1991 έως το 1995.

Την περίοδο 1982-1986 διατέλεσε κύριος αρχιμουσικός της ορχήστρας Gelders Orkest στο Άρνχεμ της Ολλανδίας. Από το 1983 έως το 1988 ήταν διευθυντής ορχήστρας στην Ορχήστρα του Ιλινόις στο Σικάγο, ενώ από το 1986 έως το 1990 στην Όπερα του Έσσεν.

Παράλληλα με το κλασικό ιταλικό οπερατικό ρεπερτόριο του 19^{ου} αιώνα, ο Guido Ajmone-Marsan έχει παρουσιάσει ποικίλα έργα, όπως τα *L'heure espagnole*, *L'enfant et les sortilèges*, *Hänsel und Gretel*, *Der fliegende Holländer*, *Die Walküre*, *Götterdämmerung*, *La fanciulla del West*, *La navarraise*, *La rondine*, *La Wally*, *Andrea Chenier*, *Dead Man Walking*, *Prince Igor*, *Salome*, *Ariadne auf Naxos*, *Boris Godunov*, *Mireille*, *Béatrice et Bénédict*, *The Queen of Spades* και *Attila*.

DANIEL MONTANÉ

διευθυντής ορχήστρας

Γεννημένος στη Βαρκελώνη, ο Daniel Montané σπούδασε διεύθυνση ορχήστρας και σύνθεση στο Graz (Αυστρία), από όπου αποφοίτησε με ειδική διάκριση.

Το 2004 απέσπασε το Α' βραβείο στο Διαγωνισμό Νέων Διευθυντών Ορχήστρας που διοργάνωσε η Ορχήστρα της Γρανάδας (Orquesta Ciudad de Granada).

Από το 2004 ο Daniel Montané εμφανίζεται τακτικά ως βοηθός διευθυντή ορχήστρας στο “Gran Teatre del Liceu” της Βαρκελώνης και έκτοτε έχει κληθεί αρκετές φορές να διευθύνει σε φεστιβάλ στην Ισπανία (όπως το “Festival de Paralada” και το Φεστιβάλ Όπερας της Κορούνια). Τα δύο τελευταία χρόνια έχει επανειλημμένα συμπράξει με την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης, ενώ πρόσφατα διηύθυνε στην όπερα της Δρέσδης.

Από το 2007 ανέλαβε τη θέση του αρχιμουσικού στην Όπερα της Βρέμης όπου έχει διευθύνει διάφορες παραγωγές, όπως *Nabucco*, *La Traviata*, *Cenerentola*, *Fliegender Holländer*, *Salome* και *Grand Macabre*. Στα μελλοντικά του σχέδια συμπεριλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, οι όπερες *Rienzi*, *Norma*, *Maometto II*, *Aida* και *Zauberflöte*.

ΝΙΚΟΣ ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ

σκηνοθετική επιμέλεια

Γεννήθηκε στην Αθήνα. Σπούδασε θέατρο στην Επιθεώρηση Δραματικής Τέχνης στη Θεσσαλονίκη. Το 1985 ίδρυσε το «Θέατρο Σημείο», το οποίο επιχορηγείται από το Υπουργείο Πολιτισμού. Σκηνοθέτησε έργα των Σ. Μπέκετ (*Λίκνισμα, Η τελευταία μαγνητοταινία του Κραπ, Ψυχής σκίρτημα, Τότες που*), Χάινερ Μύλλερ (*Περιγραφή εικόνας, Η μηχανή Άμλετ*), Κλωντέλ (*Ο κλήρος του μεσημεριού*), Χ. Πίντερ (*Τοπίο, Σιωπή, Βουνίσια γλώσσα, Προδοσία*), Στρίντμπεργκ (*Ονειρόδραμα*), Μπ. Μ. Κολτές (*Ρομπέρτο Ζούκκο*), Σαίξπηρ (*Σονέτα*), Β. Ζιώγα (*Φιλοκτήτης, Ο Δον Κιχώτης σε νέες περιπέτειες, Η κωμωδία της μύγας*), Γ. Χρυσούλη (*Η επιστροφή των Τσε,*

Ιστορίες της πόλης), Στ. Λύτρα (*Ιουλιέτα των Μάκιντος*), Π. Μάτση (*Ενοικιάζεται φύλακας άγγελος*) και Κ. Κατσουλάρη (*Όταν ο λύκος είναι εδώ*). Πολλά από αυτά σκηνοθετήθηκαν για πρώτη φορά στην Ελλάδα. Επίσης, ασχολήθηκε με το αρχαίο θέατρο και κυρίως με έργα του Σοφοκλή (*Ηλέκτρα και Τραχίνιες*).

Έχει συμμετάσχει σε πολλά διεθνή συνέδρια και έχει παρουσιάσει, κατόπιν επιλογής του Υπουργείου Πολιτισμού, τη δουλειά του «Θεάτρου Σημείο» σε σημαντικά διεθνή φεστιβάλ στην Ελλάδα και το εξωτερικό (Βερολίνο 1987, Κάιρο 1990 και 1996, Δελφοί 1990 και 1999, Αμβέρσα 1993, Κύπρος 1998 και 2000, Μπουντρίντ Αλβανίας 2001, Ελμπασάν Αλβανίας 2001, Σεράγεβο 2002, Κούβα-Αβάνα 2005 κ.ά.).

Έχει σκηνοθετήσει θεατρικά κείμενα για το ραδιόφωνο και την τηλεόραση. Επίσης, έχει συνεργαστεί με το Εθνικό Θέατρο και με άλλους επιχορηγούμενους φορείς. Έχει διδάξει σε πολλές δραματικές σχολές και σεμινάρια, όπως –μεταξύ άλλων- στο τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πατρών. Διδάσκει σκηνοθεσία και υποκριτική στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Ναυπλίου. Συμμετέχει σε επιτροπές Κρατικών Βραβείων του Υπουργείου Πολιτισμού για το νεοελληνικό έργο και σε επιτροπές για τη θεατρική παιδεία.

LISA HOUBEN

σοπράνο

Με τη *Manon Lescaut*, η ολλανδικής καταγωγής αμερικανίδα σοπράνο Lisa Houben έκανε το ντεμπούτο της στην Ευρώπη στην όπερα La Fenice της Βενετίας. Έκτοτε, εμφανίστηκε σε πολλές σκηνές διεθνούς φήμης με έργα όπως η *Tosca*, ο *Fidelio* και η *Aida*, ερμηνεύοντας στο Teatro Manzoni της Ρώμης, στο Teatro Massimo του Παλέρμο, στη Volksoper της Βιέννης, στο Grand Théâtre του Λουξεμβούργου, στη Flanders Opera, στην Opéra Royal de Liège, κ.ά. Στο ευρύ ρεπερτόριο της περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, ο ρόλος της Elisabetta στην όπερα

Don Carlo, της Suor Angelica και της Giorgietta στο *Il Trittico*, της Marguerite στον *Faust* του Gounod, της Maddalena στο *Andrea Chénier*, της Santuzza στην *Cavalleria Rusticana*, της Tatyana στην όπερα *Eugene Onegin*, της Contessa στο έργο *Le nozze di Figaro*. Επίσης, συμμετείχε στα έργα *Genoveva* του Schumann, *Gräfin Mariza* του Kalman, *Vanessa* του Barber (πρεμιέρα στη Γαλλία), *Zazà* του Leoncavallo (παγκόσμια πρώτη ηχογράφιση). Έχει ερμηνεύσει και σύγχρονα έργα τραγουδώντας στην παγκόσμια πρεμιέρα της όπερας *Richard III* του Giorgio Batistelli (Lady Ann) στη Flanders Opera. Πρωταγωνίστησε ακόμη στην παραγωγή του Gerard Mortier *Sentimenti* στο Holland Festival του Άμστερνταμ και στο Singel της Αμβέρσας.

Η Lisa Houben έκανε την πρώτη της εμφάνιση σε κοντσέρτο με τον Χοσέ Καρέρας στο Βατικανό (για λογαριασμό του Διεθνούς Οργανισμού Τροφίμων και Γεωργίας του ΟΗΕ) και στη συνέχεια, τραγούδησε με μεγάλη επιτυχία σε διεθνούς φήμης συναυλιακούς χώρους, όπως στο Constitution Hall της Ουάσιγκτον, το Concertgebouw του Άμστερνταμ, το Doelen του Ρότερνταμ, το Πολιτιστικό Κέντρο του Χονγκ-Κονγκ κ.ά. Επισκέπτεται τακτικά το Carnegie Hall, όπου πρόσφατα τραγούδησε σε ιταλικό κοντσέρτο για κλά. Έχει ερμηνεύσει το *Requiem* του Verdi και του Fauré, την *Ενάτη Συμφωνία* του Beethoven, καθώς και σπάνια έργα, όπως το *De Schelde* του Peter Benoît και το *Ines de Castro* του Persiani. Τραγούδησε ως Elisabeth στην *Tannhäuser* στα εγκαίνια της ανακαινισμένης όπερας της Αμβέρσας. Πρόσφατα, η Lisa Houben ερμήνευσε τη *Shéhérazade* του Ravel υπό τη μουσική διεύθυνση του Alain Lombard.

Στα μελλοντικά της σχέδια περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα έργα: *La Forza del destino* του Verdi (Leonora) στο Théâtre Royal de La Monnaie, *Rosenkavalier* του Strauss (Marschallin) στο Teatro Manzoni της Ρώμης, *Richard III* του Giorgio Batistelli (Lady Ann) στην Opéra du Rhin του Στρασβούργου, *Andrea Chénier* του Giordano (Maddalena) στη Royal Opera του Μόντε Κάρλο, *Don Giovanni* του Mozart (Donna Elvira) στο Sheldonian Theater της Οξφόρδης, κ.ά. Η σοπράνο πρόκειται να ερμηνεύσει επίσης το *Poème de l'Amour et de la Mer* του Chausson υπό τη μαπαγκέτα του Michel Plasson στο Teatro Politeama του Παλέρμο.

Στη δισκογραφία της περιλαμβάνεται η παγκόσμια πρώτη ηχογράφιση της όπερας *Zazà* του Leoncavallo και της *Ines de Castro* του Persiani για λογαριασμό της Bon Giovanni Records, καθώς και των έργων *Cavalleria Rusticana* και *Il Mistero* του Domenico Monleone για λογαριασμό της Myto Records. Ηχογράφησε επίσης ένα CD με σπάνια και ανέκδοτα ιταλικά *Ave Maria*.

ANTONELLO PALOMBI

τενόρος

Ο Antonello Palombi ξεκίνησε τη σταδιοδρομία του στο τραγούδι στο πλευρό της K. Gamberucci και στη συνέχεια στο πλευρό του διευθυντή ορχήστρας Claude Thiolas.

Το 1990 έκανε το ντεμπούτο του ως Pinkerton (*Madama Butterfly*), ενώ τα επόμενα χρόνια εμφανίστηκε σε διάφορες σκηνές στην Ιταλία και στο εξωτερικό ερμηνεύοντας ένα ευρύτατο ρεπερτόριο, από Μότσαρτ και Ροσίνι έως Βέρντι και Πουτσίνι. Ερμήνευσε τον Duca di Mantova (*Rigoletto*), τον Alfredo (*Traviata*), τον Fenton (*Falstaff*), τον Don Ramiro (*Cenerentola*), τον

Ferrando (*Così fan tutte*), τον Nemorino (*Elisir d' Amore*), καθώς και τον Don José (*Carmen*), τον Macduff (*Macbeth*) και τον Edmondo (*Manon Lescaut*).

Το 1997 ερμήνευσε, υπό τη διεύθυνση του J. E. Gardiner, τον Des Grieux (*Manon Lescaut*) στο Φεστιβάλ του Glyndebourne και στη συνέχεια, τον Enea (*Les Trojens*) στο Teatro La Fenice της Βενετίας. Το 1998 έκανε το ντεμπούτο του στο *Requiem* του Βέρντι στη Γερμανία και το Λονδίνο και πάλι υπό τη διεύθυνση του J. E. Gardiner, ενώ έπειτα εμφανίστηκε ως Cavaradossi (*Tosca*) στο Teatro Sociale της Πάδοβας και ως Radames (*Aida*) στο Teatro La Fenice της Βενετίας. Αργότερα, ερμήνευσε για μια ακόμη φορά τον Don José (*Carmen*) στο Νέο Εθνικό Θέατρο του Τόκιο υπό τη διεύθυνση του Gustav Kuhn.

Το 1999 εμφανίστηκε σε συναυλίες στην Πάρμα, το Μπουσέτο και τη Μάντοβα (*Arie da Camera* του Βέρντι σε ενορχήστρωση του Berio). Συμμετείχε στο έργο *L' Inno delle Nazioni* του Βέρντι επίσης, υπό τη διεύθυνση του R. Abbado, που ανέβηκε στο πλαίσιο των εορτασμών για την ιταλική δημοκρατία στις 2 Ιουνίου στο Quirinale. Εμφανίστηκε στη *Manon Lescaut* στο Glyndebourne, ενώ στη συνέχεια ερμήνευσε τον Rodolfo (*La Bohème*) στη Σαβόνα, καθώς και τον Pinkerton στο Regio di Torino.

Το 2000 ερμήνευσε τον Radames στο Teatro Alighieri της Ραβέννας, συνοδευόμενος από τη Φιλαρμονική του Λονδίνου υπό τη διεύθυνση του P. Olmi και αργότερα τον Des Grieux (*Manon Lescaut*) στο Teatro La Fenice της Βενετίας υπό τον Y. Ahronovitch. Έκανε το ντεμπούτο του ως Loris Ipanoff (*Fedora*) στο Regio di Torino και έπειτα ως Avito (*L' Amore dei Tre Re* του Μοντεμέτσι) στην Όπερα της Ζυρίχης.

Το 2001 στη Ζυρίχη πραγματοποίησε δύο παρθενικές εμφανίσεις ως Ismaele (*Nabucco*) και ως Don Carlo. Έκανε επίσης το ντεμπούτο του ως Gabriele Adorno (*Simon Boccanegra*) στην Κατάνια, ως Cassio (*Otello*) στη Ζυρίχη, στο πλευρό των J. Cura, D. Dessì και R. Raimondi και ως Jacopo (*I Due Foscari*) στο Teatro dell'Opera της Ρώμης.

Το 2002 ήταν μια ακόμη χρονιά γεμάτη με πρώτες εμφανίσεις: Pollione (*Norma*) και Faust (*Mefistofele*) στο Regio di Torino, Paco (*La Vida Breve*) και Pedro (*La Serrana*) στο Sao Carlos της Λισαβόνας. Έκανε το ντεμπούτο του στην Όπερα της Φρανκφούρτης με τη *Manon Lescaut* και την *Tosca* και στη συνέχεια, επέστρεψε στη Ζυρίχη για τον *Otello* ερμηνεύοντας το ρόλο του Cassio. Μετείχε επίσης σε γαλαά όπερας στη Βουδαπέστη με την όπερα *Aida* και ολοκλήρωσε τη χρονιά εσαρκώνοντας τον Pincerton στην Deutsche Oper του Βερολίνου, ενώ συμμετείχε και σε νέα παραγωγή του *Macbeth* στο Regio di Torino.

Το 2003 προσκλήθηκε ξανά στη Ζυρίχη για νέες παραστάσεις του *Nabucco* και του *Don Carlo*, αλλά και στη Βουδαπέστη, όπου μετείχε στην *Aida*. Έλαβε μέρος επίσης σε δύο εκδηλώσεις γαλαΐα στη Λειψία και επέστρεψε στη Φρανκφούρτη για να ερμηνεύσει και πάλι τον Des Grieux και τον Cavaradossi. Το ρόλο του Des Grieux ενσάρκωσε και στη Bayerische Staatsoper του Μονάχου, ενώ μετείχε σε πρωτοχρονιάτικη εκδήλωση στην Όπερα της Φρανκφούρτης στο ρόλο του Cavaradossi.

Το 2004 έκανε το ντεμπούτο του ως Calaf (*Turandot*) στο Κάλιαρι και ως Dick Johnson (*Fanciulla del West*) στο Σηάτλ, σημειώνοντας μεγάλη επιτυχία. Ερμήνευσε για μια ακόμη φορά τον ρόλο του Ismaele στις Terme di Caracalla στη Ρώμη και βρέθηκε στο Βερολίνο για τη *Manon Lescaut* και την *Aida*.

Το 2005 τραγούδησε στο έργο *L'Amore dei Tre Re* στο Τορίνο και έκανε το ντεμπούτο του ως Alvaro (*La forza del destino*) στη Φρανκφούρτη και ως Otello στη Μελβούρνη. Μετείχε επίσης σε παραγωγή των *Pagliacci* στο Ντάλας και της *Aida* στο Παλμ Μπιτς.

Το 2006 επέστρεψε στο Τορίνο για τη *Manon Lescaut*, βρέθηκε στο Ντητρόιτ για την *Aida*, στο Σινσινάτι για την *Tosca* και στο Βερολίνο για τον *Andrea Chénier*.

Το 2007 συμμετείχε στις όπερες *La forza del destino* και *Andrea Chénier* στο Βερολίνο, *Tosca* στη Βαλτιμόρη και *Mefistofele* στη Λιέγη, *Aida* στο Μιλάνο, *Otello* στο Μοντεκάρο, *Andrea Chénier* στη Φρανκφούρτη και *Turandot* στη Ρώμη.

Στο πρόγραμμά του το 2008 συγκαταλέγονται οι όπερες *Pagliacci* και *Aida* στο Σηάτλ, *Tabarro* στο Μιλάνο, *Le Villi* στη Λούα, *Turandot* στη Νάπολη, *Aida* στη Βαλτιμόρη, *Tosca* στη Θεσσαλονίκη και το Ελσίνκι. Επίσης, οι συναυλίες στα πλαίσια των εορτασμών για τον Πουτσίι στο Τόρε ντελ Λάγκιο και στο Parco della Musica της Ρώμης.

Στα μελλοντικά του σχέδια για το 2009 συμπεριλαμβάνονται συναυλίες με τα έργα *Mefistofele* στο Τελ Αβίβ, *Pagliacci* στο Ντητρόιτ, *Aida* στο Μιλάνο, την Ατλάντα, το Τόκιο και το Τελ Αβίβ, *Fanciulla del west* στην Κοπεγχάγη και *Manon Lescaut* στην Ατλάντα. Το 2010 θα εμφανιστεί στα έργα *Il Trovatore* στο Σηάτλ και *Aida* στο Τελ Αβίβ και το 2011, τέλος, θα συμμετέχει στη *Madama Butterfly* στην Κοπεγχάγη και στον *Mefistofele* στο Σιάτλ

Έχει συνεργαστεί με διάφορους διευθυντές ορχήστρας όπως οι: R. Abbado, Acs, Ahronovitch, Andretta, Aprea, Barbacini, Bartoletti, Bellugi, Bernet, Caetani, Campanella, Campori, De la Cote, Desderi, Fedoseyev, Fisher, Franci, Gandolfi, Gardiner, Rath, Karabtchevsky, Kuhn, Märkl, Martin, Medveczky, Mega, Olmi, Pons, Ranzani, Renzetti, Santi, Viotti.

Έχει εμφανιστεί σε μερικά από τα μεγαλύτερα θέατρα του κόσμου όπως: Royal Albert Hall στο Λονδίνο, Bayerische Staatsoper στο Μόναχο, La Fenice di Venezia, Glyndebourne, Teatro Regio di Torino, Teatro dell'Opera και Terme di Caracalla στη Ρώμη, Deutsche Oper και Schauspiel στο Βερολίνο, Νέο Εθνικό Θέατρο του Τόκιο, Teatro Lirico di Cagliari, Teatro Verdi di Firenze, Seattle Opera και σε πόλεις όπως οι Τρεβίσο, Ροβίγκο, Σαβόνα, Ραβέννα, Κοζέντσα, Πίζα, Μοντένα, Λούα, Λιβόρνο, Μπάντεν Μπάντεν, Ρίγα, Πάντοβα, Ζάγκρεμπ κ.ά.

VASSILY GERELLO

βαρύτονος

Γεννημένος στην περιφέρεια Chernovitsky της Ουκρανίας, ο Vassily Gerello έκανε από νωρίς τα πρώτα του επαγγελματικά βήματα, ήδη ως σπουδαστής στο Ωδείο της Αγίας Πετρούπολης. Από το 1990 διατελεί μέλος του θεάτρου Mariinsky, όπου έχει υποδυθεί ρόλους, όπως του Germont στην όπερα *La Traviata*, του Valentin στο *Faust*, του Pastor στην *Khovanshchina*, του Pantalone στο έργο *The Love of Three Oranges*, του Balearalz στο *Salammbô*, του Yeletsky στην *Pique Dame*, του Posa στον *Don Carlo*, του Robert στην *Iolanta* και του Napoleon στην όπερα *War and Peace*.

Μέχρι σήμερα ο Gerello έχει εμφανιστεί σε διάφορα θέατρα όπερας διεθνούς φήμης. Στη Metropolitan Opera της Νέας Υόρκης ερμήνευσε τον Alfio στην *Cavalleria Rusticana*, τον Tomsy στην *Pique Dame* απέναντι στον Placido Domingo, τον Ferdinand στην όπερα *Betrothal in a Monastery*, τον Posa στην όπερα *Don Carlo*, τον Napoleon στο *War and Peace*, τον Sharpless στην *Madama Butterfly* και τον Marcello στην όπερα *La Bohème*. Εμφανίστηκε ως Paolo στην *Simon Boccanegra* και ως Tomsy στην *Pique Dame* στη Βασιλική Όπερα Covent Garden, ως Germont από την όπερα *La Traviata* στην Houston Grand Opera και στην Όπερα της Ουάσιγκτον, ως Robert στην *Iolanta* και ως Tomsy στην *Pique Dame* στην Όπερα της Ολλανδίας και στη Βαυαρική Κρατική Όπερα. Επίσης, έχει υποδυθεί το ρόλο του Eugene Onegin στην ομώνυμη όπερα στην Κρατική Όπερα της Βιέννης και στην Canadian Opera Company, του Figaro στο έργο *Il Barbiere di Siviglia* στην Όπερα του Παρισιού, του Alfio και του Tonio στην *Cavalleria Rusticana* και *Pagliacci* αντίστοιχα στο Teatro Colón, του Paolo στην *Simon Boccanegra* και του Tomsy στην *Pique Dame* στην Όπερα της Λυών και την Dallas Opera. Ακόμα, του Enrico και του Renatoin στην *Lucia di Lammermoor* και του Miller στη *Luisa Miller* στην Deutsche Oper Berlin και στην όπερα των Βρυξελλών Théâtre Royal de la Monnaie, του Conte di Luna στην όπερα *Il Trovatore* και του Renato στο έργο *Un ballo in maschera* από την Κρατική Όπερα του Αμβούργου. Τέλος, του Macbeth στην ομώνυμη όπερα στο Teatro Real της Μαδρίτης και του Ford στο έργο *Falstaff* με την Όπερα του Λος Άντζελες, του Yeletsky στην *Pique Dame* στο Teatro Lirico di Cagliari και του Don Carlo di Vargas στην όπερα *La Forza del Destino*.

Οι διάφοροι ρόλοι που υποδύθηκε στη μέχρι τώρα καριέρα του έδωσαν την ευκαιρία να εμφανιστεί σε σπουδαίες μουσικές εκδηλώσεις, όπως στα BBC Proms, όπου ερμήνευσε τον Aleko στην ομώνυμη όπερα στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών και στο Διεθνές Φεστιβάλ Εδιμβούργου. Συνεργάστηκε με πλήθος σπουδαίων διευθυντών ορχήστρας, μεταξύ των οποίων οι James Levine, Valery Gergiev, Yuri Temirkanov, Kent Nagano και Mark Elder.

Τα σχέδια του Vassily Gerello για το 2008 περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, την *Tosca* με την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης, καθώς και την *La Traviata* υπό τη διεύθυνση του μαέστρου Chung στο Τόκιο και τη Σεούλ.

REDA EL-WAKIL

μπάσος

Ο Reda El-Wakil είναι τραγουδιστής στην όπερα του Κάιρου από τότε που εγκαινιάστηκε η νέα όπερα. Σπούδασε στο Κάιρο υπό την καθοδήγηση της Gelane Rathle και της Violette Makkar, καθώς και στην Ισπανία με την Imgard Seefried. Ο Reda απέκτησε διδακτορικό δίπλωμα στο τραγούδι από το Ωδείο του Κάιρου μετά την επιστροφή του από τη Γαλλία, όπου του είχε απονεμηθεί υποτροφία στην “École Normale de Musique de Paris” υπό τη διεύθυνση της Caroline Dumas και του Michel Roux. Εκεί ο Reda απέκτησε το “Diplôme Supérieur de Concertiste”.

Έχει κερδίσει τίτλους σε αρκετούς διεθνείς διαγωνισμούς, όπως στο διαγωνισμό που οργανώνεται από τον Placido Domingo στο Παρίσι (Α' βραβείο το 1994), στο Διεθνή Διαγωνισμό Παρισιού (Δ' βραβείο το 1994), καθώς και στο Διεθνή Διαγωνισμό της Τουλούζης (Α' βραβείο και βραβείο Κοινού το 1994). Την ίδια χρονιά του απονεμήθηκε το State Merit Award.

Στο Κάιρο κατείχε πρωταγωνιστικούς ρόλους και υποδύθηκε χαρακτήρες όπως τον Don Giovanni, τον Conte Almaviva και τον Don Alfonso στην πρώτη αραβική εκδοχή των έργων όπερας του Μότσαρτ (*Don Giovanni*, *Le nozze di Figaro* και *Così fan tutte*), μεταφρασμένα από τον Ali Sadek. Επιπλέον, ο Reda κατείχε πρωταγωνιστικούς μπάσους ρόλους σε πολυάριθμες όπερες, όπως στις *La Bobème*, *Tosca*, *Madama Butterfly*, *Turandot*, *Les Pêcheurs de Perles*, *Carmen*, *Thais*, *Anas El-Wogood*, *Il Barbiere di Siviglia*, *Il Signor Bruschino*, *L'Elisir d'Amore*, *Il Trovatore*, *Aida*, *Un Ballo in Maschera*, *Rigoletto*, *La Traviata*, *The Magic Flute*, καθώς και τους ρόλους του Ramfis και Il Re στις διεθνείς παραγωγές της *Aida* που παρουσιάστηκαν μπροστά στις Πυραμίδες το 1987, 1998 και 1999 και στο Λούζορ το 1997.

Από το 1987 άρχισε να εμφανίζεται σε παραστάσεις στο εξωτερικό (πρώην Γιουγκοσλαβία, Βουλγαρία, Αγγλία, Ιταλία, Πολωνία, Γερμανία) και ιδίως στη Γαλλία από το 1995, στην Όπερα της Βασιλίας με το έργο *Un Ballo in Maschera*, στην Αβινιόν και την Νιμ το 1996, καθώς και στην Όπερα Κομίκ του Παρισιού στο έργο *Il Barbiere di Siviglia* το 1996, στην Τουλούζη στο Theatre du Capitole τη *Fedora* το 1995 και το *Rigoletto* το 1997, στο Μονπελιέ στο έργο *Samson et Dalila* το 1998, στο Παλμ Μπιτς της Φλόριντα (τον Ιανουάριο 1999) στην όπερα *Don Carlo* κατέχοντας το ρόλο του King Philippe και του Inquisitor. Το 1999 συμμετείχε επίσης στο Massenet Festival στο Σεν Ετιέν, στο ρόλο του Timour στο έργο *Le Roi de Lahore*, ένα ρόλο που υποδύθηκε επίσης στην Μπορντώ την ίδια χρονιά. Επέστρεψε στην Τουλούζη με την όπερα *Madama Butterfly* το 1999 και στην Όπερα της Βασιλίας με την *Turandot* το 1999, καθώς και με τις όπερες *Carmen*, *Les Contes d' Hoffmann* και *Rigoletto* το 2000.

Ταξίδεψε στην Γένοβα για την όπερα *Jerusalem* (Βέρντι) το 2000 και στην Τουλούζη για την όπερα *Rigoletto* το 2001. Τραγούδησε στην *Madama Butterfly* (Πουτσίνι) στο Σαντιάγο της Χιλής το Σεπτέμβριο του 2001. Τον Απρίλιο του 2002 επισκέφτηκε το Παλμ Μπιτς και εμφανίστηκε ως Landgraf στο έργο *Tannhauser*. Το Νοέμβριο του 2005 βρέθηκε στο Μπάρι και έπαιξε στο έργο *Un Ballo in Maschera*, από όπου και επέστρεψε το 2007 για να πάρει μέρος στο *Requiem* του Μότσαρτ, ενώ το 2008 πήγε στη Ρώμη για το έργο *Fanciulla del West* και στην Κίνα (Πεκίνο) για την *Aida*. Επίσης τραγουδάει μια ευρεία γκάμα από ρεβιέμ (Βέρντι, Φορέ, Μότσαρτ, Ντουρουφλέ, Μπράμς), καθώς και άλλα ορχηστρικά έργα (*Messiah* του Χέντελ, *Ενάτη Συμφωνία*, *Fantaisie* και *Messa Solemnis* του Μπετόβεν, *Stabat Mater* του Ροσίνι και *Stabat Mater* του Ντβόρζακ, κτλ).

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΑΝΙΑΤΗΣ

τενόρος

Ο τενόρος Παναγιώτης Μανιάτης σπούδασε στο Μακεδονικό Ωδείο Θεσσαλονίκης με τη Θεοπίστη Μαραντίδου, όπου και αποφοίτησε το 2003 με δίπλωμα μονωδίας. Έχει παρακολουθήσει διάφορα σεμινάρια τραγουδιού και μελοδραματικής, ενώ έχει μαθητεύσει δίπλα στον τενόρο Rumén Doïkon στην Εθνική Όπερα της Σόφιας.

Έκανε το οπερατικό του ντεμπούτο πρωταγωνιστώντας (στο ρόλο του *Acis*) στην όπερα του G. F. Haendel *Acis & Galatea* (μουσική διεύθυνση Κ. Παπάζογλου), αποσπώντας πολύ ευνοϊκές κριτικές. Συνεργάστηκε με την Όπερα Θεσσαλονίκης, στην πρώτη πανελλήνια παρουσίαση της όπερας του Bohuslav Martinu *Ta ελληνικά πάθη*. Ηχογράφησε για το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος άριες από την όπερα *Werther* του J. Massenet, για τις ανάγκες του έργου *Τρεις υψηλές γυναίκες* του Ε. Άλμπυ (σκηνοθεσία Τ. Μπαντή) και έχει τραγουδήσει ως σολίστ στο *Requiem* του W. A. Mozart. Το Φεβρουάριο του 2006 τραγούδησε στην όπερα του V. Bellini *I Puritani* στο Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης σε μια συμπαραγωγή με την Όπερα της Βέρνης (διεύθυνση: Giuliano Carella). Τον Ιούνιο του ίδιου χρόνου ερμήνευσε τον ομώνυμο πρωταγωνιστικό ρόλο στην όπερα *La clemenza di Tito* του W. A. Mozart σε παρουσίαση του Κρατικού Ωδείου Θεσσαλονίκης, ενώ νωρίτερα είχε κάνει το οπερατικό του ντεμπούτο στη Γερμανία, πρωταγωνιστώντας στην όπερα *Manon Lescaut* του J. Massenet. Το Φεβρουάριο του 2007 ερμήνευσε το ρόλο του Alfred στο έργο *Fledermaus* του J. Strauss, συνεργαζόμενος με την Όπερα Θεσσαλονίκης (σκηνοθεσία Ζάχου Τερζάκη). Έχει παρουσιάσει διάφορα ατομικά ρεσιτάλ.

Τον Απρίλιο του 2004 βραβεύθηκε στο διαγωνισμό λυρικών σολίστ του 6^{ου} διεθνούς μουσικού φεστιβάλ Ρόδου (πρόεδρος: Β.Ιβανov, διευθυντής της εθνικής όπερας της Σόφιας).

Το 2007 εμφανίστηκε στην όπερα *Salome* του R. Strauss στο Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης, καθώς και τους κύριους ρόλους στις όπερες *La clemenza di Tito* και *La Bohème* στην Ιταλία.

Είναι επίσης διπλωματούχος Χημικός Μηχανικός του ΑΠΘ.

ΠΕΤΡΟΣ ΜΑΓΟΥΛΑΣ

μπάσος

Ο μπάσος Πέτρος Μαγουλάς γεννήθηκε στην Αθήνα. Αρχικά σπούδασε ανώτερα θεωρητικά και στη συνέχεια τραγούδι κοντά στους Φραγκίσκο Βουτσίνο και Κώστα Πασχάλη.

Από το 1993 έως το 1999 υπήρξε τακτικό μέλος της χορωδίας της ελληνικής ραδιοφωνίας, με την οποία τραγούδησε σε πολυάριθμα κοντσέρτα και παραγωγές όπερας στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Στην Εθνική Λυρική Σκηνή πρωτοεμφανίστηκε το 1999 και έκτοτε έχει μια συνεχή και σταθερή παρουσία, ερμηνεύοντας ρόλους σε πάνω από σαράντα διαφορετικές παραγωγές. Συνεργάζεται επίσης με το Μέγαρο Μουσικής Αθηνών και Θεσσαλονίκης, την Όπερα Θεσσαλονίκης, το Φεστιβάλ Αθηνών, το Φεστιβάλ Όπερας της Αρχαίας Κορίνθου, την Όπερα Δωματίου Αθηνών, καθώς και με τις σημαντικότερες ελληνικές ορχήστρες.

Μερικοί από τους πιο χαρακτηριστικούς ρόλους που έχει ερμηνεύσει είναι: Antinoo / Il Tempo (*Il Ritorno d' Ulisse in Patria* - Monteverdi), Seneca (*L' incoronazione di Poppea* - Monteverdi), Ariodate (*Xerxes* - Händel), Melisso (*Alcina* - Händel), Mínos (*Arianna in Creta* - Händel), Toante (*Oreste* - Händel), Leone (*Tamerlano* - Händel), Astolfo (*Orlando Furioso* - Vivaldi), Jeronimo (*Il Matrimonio Segreto* - Cimarosa), Uberto (*La Serva Padrona* - Pergolesi), Haly (*L' italiana in Algeri* - Rossini), Nardo (*La Finta Giardiniera* - Mozart), Masetto (*Don Giovanni* - Mozart), Osmin (*Die Entführung aus dem Serail* - Mozart), Don Fernando (*Fidelio* - Beethoven), Tiresia (*Edipo Re* - Leoncavallo), Sparafucile (*Rigoletto* - Verdi), Daland (*Der Fliegende Holländer* - Wagner), Commissario Imperiale (*Madama Butterfly* - Puccini), Sagrestano (*Tosca* - Puccini), Colline (*La Bohème* - Puccini), Nonancourt (*Il cappello di paglia di Firenze* - Rota), Swallow (*Peter Grimes* - Britten), Der Tod (*Der Kaiser von Atlantis* - Ullmann), Sam (*Trouble in Tahiti* - Bernstein), Arthur (*The Lighthouse* - P. M. Davies).

Ο Πέτρος Μαγουλάς έχει μια ξεχωριστή παρουσία στη διεθνή δισκογραφική σκηνή με εκδόσεις σε CD των έργων *Oreste*, *Arianna in Creta* και *Tamerlano* του G. F. Händel για τη γερμανική εταιρία MDG, οι οποίες έχουν αποσπάσει θεαματικές κριτικές αλλά και βραβεία από τον ξένο τύπο.

ΑΚΗΣ ΛΑΛΟΥΣΗΣ

βαρότονος

Ο βαρότονος Άκης Λαλούσης γεννήθηκε στην Αθήνα.

Σπούδασε Μονωδία-Μελοδραματική στο Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης και αποφοίτησε το 1999 (τάξη Κ. Καρατζά).

Το 2002 ολοκλήρωσε το μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών στη Νέα Υόρκη (Juilliard School of Music - Manhattan School of Music), με υποτροφία του ιδρύματος «Αλέξανδρος Ωνάσης».

Συμμετείχε σε σεμινάρια των Gabriella Ravazzi και Ulrich Rademacher, καθώς και των καθηγητών του στο μεταπτυχιακό τμήμα, Spiro Malas και Marlena Malas στη Νέα Υόρκη (Chautauqua School of Music).

Το 1996 κέρδισε το Α' βραβείο στο διαγωνισμό «Φ. Νάκας» στη Θεσσαλονίκη, ενώ την ίδια χρονιά εκπροσώπησε την Ελλάδα στη συνάντηση των Ωδείων της Μεσογείου (E.C.U.M.) στην Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου.

Συμμετείχε στις όπερες: *Prima la musica poi le parole* του A. Salieri, *Dido and Aenias* του H. Purcell, *La Serva Padrona* του G. B. Pergolesi, *Il Compattimento di Tancredi e Clorinda* του C. Monteverdi, *A Midsummer Night's Dream* του B. Britten, *The Medium, The Telephone* και *Amal and the Night Visitors* του G. C. Menotti, *Gianni Schicchi* και *La Bohème* του G. Puccini, *Carmen* του G. Bizet, *Fidelio* του L. Beethoven, *Die Zauberflöte* και *Don Giovanni* του W. A. Mozart, *I Vespri Siciliani* και *La Traviata* του G. Verdi, *Il Campanello* και *Lucia di Lammermoor* του G. Donizetti, *Die Fledermaus* του J. Strauss, *L'Italiana in Algeri* και *Le Comte Ory* του G. Rossini, *Πούσκιν* του Φ. Τσαλαχούρη, *Κωνσταντίνος ο Παλαιολόγος* και *Ανατολή* του Μ. Καλομοίρη και τέλος, *Ελληνικά Πάθη* του Β. Μαρτίνου.

Το ρεπερτόριό του επεκτείνεται και σε έργα θρησκευτικής μουσικής καθώς έχει τραγουδήσει στα παρακάτω ορατόρια: *Άγιος Δημήτριος* και *Κύριλλος και Μεθόδιος* του Ν. Αστρονίδη, *De Noël* του Saint Saëns και *Jephthe* του G. Carissimi. Ακόμα, στο *Requiem* του A. Bruckner και στο *Requiem, έργο 48* του G. Fauré. Επιπλέον, συμμετείχε στις εξής λειτουργίες: *Messe in G-Dur* του F. Schubert και *Messe KV317* του W. A. Mozart. Τέλος, στις καντάτες *Τάφος* του Σ. Μιχαηλίδη και *BWV 153* του J. S. Bach.

Πέρα από τα παραπάνω, έχει ερμηνεύσει διάφορους κύκλους τραγουδιών, κάποιους από τους οποίους μάλιστα σε πρώτη παγκόσμια εκτέλεση των: Δ. Λιάλιου, Α. Κουνάδη, Α. Μουρτζόπουλου, Γ. Κουρουπού, Μ. Θεοδωράκη, Μ. Χατζηδάκη, D. Blake, G. Mahler και F. Schubert.

Έχει συνεργαστεί με πολλές ορχήστρες και έχει συμμετάσχει σε συναυλίες στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

www.tssso.gr

Επισκεφτείτε
την ανανεωμένη
επίσημη ιστοσελίδα
της ΚΟΘ!

Αρχική

Κ.Ο.Θ.

Νέα

Εισιτήρια

Επικοινωνία

RSS

Νέα και πληροφορίες

Θριαμβευτική υποδοχή για τον Marcelo Alvarez από το κοινό της Θεσσαλονίκης

Θριαμβευτική υποδοχή επηύλαξε το κοινό της Θεσσαλονίκης στον διάσημο ζονόρο Marcelo Alvarez, ο οποίος συντόραξε με την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης στην ανακρίτηρα σ...

Προσεχώς / Soon

- Τρι, 23 Σεπ 2008 21:00
Συναυλία με έργα σύγχρονης μουσικής με το σύνολο **diverzant**
- Πεπ, 26 Σεπ 2008 21:00
Η Μελ Ύψο συμπράττει με την ΚΟΘ
- Πεπ, 3 Οκτ 2008 21:00
Παράλληλος διαγωνισμός Κάδικων Πνευστών σε συνεργασία με την Μακεδονική Επιτροπή "Η Τέχνη"
- Δεσ, 6 Οκτ 2008 00:01
Ηχογράφηση για την εταιρεία **RAKOS**
- Επρ, 19 Οκτ 2008 21:00
Συναυλία με έργα για κρουστά από την ομάδα κρουστών της ΚΟΘ

ΗΧΟΓΡΑΦΗΣΕΙΣ ΤΗΣ Κ.Ο.Θ. / TSSO RECORDINGS

Edvard Strauss "Ohne Bremsen", Polka, Op. 238 - mixed

- Edvard Strauss "Ohne Bremsen", Polka, Op. 238
- Hungarian Dance No 1 in G-minor, J. Brahms
- Slavonic Dance No 2 in E-minor, Op. 72, A. Dvorak
- Dodecanesian Suite No.1 (Series 0), Y. Konstantinidis

Τελευταία νέα

- Ακροάσεις οκτάκτιτων μουσικών στις τριπλέτες
- Η Μελ Ύψο συμπράττει με την ΚΟΘ
- Ακροάσεις οκτάκτιτων μουσικών στα κόρνι
- Ακροάσεις οκτάκτιτων μουσικών στα βιολοντσέλα
- Θριαμβευτική υποδοχή για τον Marcelo Alvarez από το κοινό της Θεσσαλονίκης
- Ηχογράφηση έργων του Ildebrando Pizzetti από την ΚΟΘ

Νέα ιστοσελίδα της ΚΟΘ

Αίθουσα δοκιμών ΚΟΘ

Εκδηλώσεις μουσικών σχημάτων

Σας καλωσορίζουμε στη νέα ιστοσελίδα της ΚΟΘ

Αγαπητοί φίλοι και φίλοι, καλωσορίσατε στη ριζικά ανανεωμένη ιστοσελίδα της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης!

αναζήτηση...

Ημερολόγιο Κ.Ο.Θ.

« Σεπτέμβριος 2008 »
Κ Δ Τ Τ Π Π Σ
31 1 2 3 4 5 6
7 8 9 10 11 12 13
14 15 16 17 18 19 20
21 22 23 24 25 26 27
28 29 30 1 2 3 4

Αίθουσα Δοκιμών ΚΟΘ

Σε πλήρη λειτουργία ο νέος χώρος δοκιμών της ΚΟΘ στη Λεωφόρο Νίκης 73, οικότο μέτρα από τον Λευκό Πύργο

Μέγας χορηγός

CLASSICAL
HOTELS

Χορηγοί επικοινωνίας

ΧΟΡΩΔΙΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΚΛΑΣΙΚΟΙ ΤΡΑΓΟΥΔΙΣΤΕΣ

Η Χορωδία Θεσσαλονίκης ιδρύθηκε το 1987. Στο ευρύτατο ρεπερτόριό της περιλαμβάνονται έργα αναγέννησης, κλασικής, ρομαντικής και σύγχρονης περιόδου, όπως ορατόρια, όπερες, musicals, έργα σύγχρονων Ελλήνων και ξένων συνθετών, καθώς και πρώτες εκτελέσεις έργων στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Έχει εμφανιστεί κατ' επανάληψη στα ΔΗΜΗΤΡΙΑ, το Μέγαρο Μουσικής Αθηνών και Θεσσαλονίκης, το Ηρώδειο, τη Λυρική Σκηνή, τις «Διεθνείς Μουσικές Ημέρες», το Ελληνικό Φεστιβάλ, καθώς και σε φεστιβάλ άλλων

πόλεων της Ελλάδας. Συνεργάστηκε με ελληνικές και ξένες ορχήστρες σε όπερες και ορατόρια. Έχει εμφανιστεί, επίσης, στη Βιέννη, την Πράγα, το Λονδίνο, τη Ρώμη, την Αγία Πετρούπολη, καθώς και σε πόλεις της Ισπανίας, Ουγγαρίας, Ουαλίας, Φινλανδίας, Ρωσίας και Τουρκίας και έχει τιμηθεί με χρυσά, αργυρά και χάλκινα μετάλλια στους διεθνείς διαγωνισμούς Αθηνών, Λανγκόλεν και Ρώμης αντίστοιχα.

Συμμετείχε σε πολλές από τις επίσημες εκδηλώσεις του Οργανισμού Πολιτιστικής Πρωτεύουσας «Θεσσαλονίκη 1997», καθώς και στην τελετή λήξης, με έργα ρεπερτορίου και έργα σε πρώτη εκτέλεση των Μ. Αδάμη, Ν. Αστρινίδη, Α. Μπαλτά, Χ. Σαμαρά και Μ. Καλομοίρη.

Πήρε μέρος στην πολιτιστική πρωτεύουσα «Πράγα 2000» με έργα Τσέχων συνθετών, παρουσία του συνθέτη Peter Eben και στην πολιτιστική πρωτεύουσα «Πάτρα 2006».

Από το 1993 συμπράττει με τη Συμφωνική Ορχήστρα του Δήμου Θεσσαλονίκης, ενώ έχει επίσης συμπράξει με την Κρατική Ορχήστρα Αθηνών και Θεσσαλονίκης, τη Συμφωνική Ορχήστρα της ΕΡΤ και τις Συμφωνικές Ορχήστρες Πράγας, Σόφιας, Καίμινις, Βεστφαλίας, Ρουμανίας, Ουαλίας και Άγκυρας.

Συνεργάστηκε με Έλληνες και ξένους μαέστρους, με το Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης, τη Λυρική Σκηνή, το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος, το ΔΗ.Π.Ε.Θ. Βέροιας, την Πολιτιστική Ολυμπιάδα και το Υπουργείο Πολιτισμού, το Μουσείο Βυζαντινών Οργάνων, το Δήμο Θεσσαλονίκης και το Δήμο Αθηναίων. Ακόμα, με τους Μ. Θεοδωράκη, Γ. Μαρκόπουλο, Γ. Καζαντζή, G. Bregovic, Z. Prajsner και Μ. Φραγκούλη.

Το καλοκαίρι του 2001 εμφανίστηκε στο Ηρώδειο συμμετέχοντας στην όπερα *Κωνσταντίνος Παλαιολόγος* του Μ. Καλομοίρη, στα πλαίσια του ελληνικού φεστιβάλ, καθώς και στο αρχαίο θέατρο της Εφέσου, ερμηνεύοντας τη *Συμφωνία της Λεβεντιάς* του ίδιου συνθέτη.

Από το Σεπτέμβριο του 2001 συμμετέχει στην εναρκτήρια συναυλία των «ΔΗΜΗΤΡΙΩΝ» με έργα των G. Mahler, L. Beethoven, J. Haydn, C. Orff και επίσης στις παραγωγές όπερας του Οργανισμού Μεγάλου Μουσικής Θεσσαλονίκης (*Rigoletto, Momo, Madama Butterfly, Cavaleria Rusticana, Le nozze di Figaro, Lucia Di Lammermour, Trovatore, Turandot, I Puritani, Così fan tutte*). Επιπλέον, έχει λάβει μέρος στα ορατόρια 9^η *Συμφωνία* του L. Beethoven, *Κατά Ματθαίον Πάθη* του J. S. Bach, *Stabat mater* του A. Dvořák, gala αφιερωμένα στην οικογένεια των Strauss και άλλα. Από το Φεβρουάριο του 2007 συμμετέχει σε παραγωγές της Όπερας Θεσσαλονίκης (*Fledermaus* του J. Strauss, *Aida* και *Traviata* του G. Verdi).

Τη χορωδία διηύθυνε η Μαίρη Κωνσταντινίδου μέχρι τον Οκτώβριο του 2007. Έκτοτε, η χορωδία μετονομάστηκε σε Χορωδία Θεσσαλονίκης Κλασικοί Τραγουδιστές και τη διεύθυνσή της έχει αναλάβει η Αγγελική Κρίστια.

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΚΡΙΣΙΛΑ

διεύθυνση χορωδίας

Γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη. Είναι απόφοιτος της Κρατικής Ακαδημίας Σόφιας (Διεύθυνση Χορωδίας), του Πανεπιστημίου της Σόφιας (μεταπτυχιακό στη Διεύθυνση Χορωδίας με υποτροφία του Υπουργείου Παιδείας), της Ανώτατης Κρατικής Ακαδημίας Μουσικής και Χορευτικής Τέχνης του Πλόβνιτς (Παιδαγωγική της Μουσικής Εκπαίδευσης με ειδίκευση στο πιάνο) και του Κρατικού Ωδείου Θεσσαλονίκης (πιάνο, αρμονία, αντίστιξη, φούγκα, ωδική).

Παρακολούθησε μαθήματα τεχνικής στη διεύθυνση χορωδίας και φωνητικής στο Ωδείο «Ηχομορφές» στην Αθήνα με τον Ν. Κοτροκόη. Επιπλέον, συμμετείχε σε ειδικό σεμινάριο διεύθυνσης χορωδίας με τον Ρ. Erdei στο Ινστιτούτο Kodaly στην Ουγγαρία και με τον Fr. Bernius στο Βέλγιο, σε διεθνές σεμινάριο για παιδικές και νεανικές χορωδίες στη Γερμανία, καθώς επίσης και στο εξειδικευμένο σεμινάριο διεύθυνσης του έργου *Johannes-Passion* του Bach στη Διεθνή Ακαδημία Bach με τον Η. Rilling στη Γερμανία.

Στην Ελλάδα παρακολούθησε σεμινάρια διεύθυνσης με τους Α. Κοντογεωργίου και Μ. Λογιάδη, ενώ στο εξωτερικό πήρε μαθήματα διεύθυνσης με τους Th. Pavlovitch, Ν. Liron, Ρ. Jouron και G. Patrikov. Μελέτησε τραγούδι με τη Μαρίνα Βουλογιάννη και την Ι. Stinglitch και έχει λάβει μέρος σε σεμινάρια πιάνου, τραγουδιού και θεωρητικών.

Έχει διευθύνει τη χορωδία του Ι. Ν. Αλεξάντερ Νιέφτσι, τη χορωδία δωματίου και τη συμφωνική ορχήστρα της Μουσικής Ακαδημίας της Σόφιας και έχει συνεργαστεί με την Όπερα Θεσσαλονίκης, την Ορχήστρα της Όπερας του Βουκουρεστίου, τη Δημοτική και την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης. Απέσπασε Α' βραβεία σε πανελλήνιους διαγωνισμούς (1996, 1997, 1998, 2000) και αργυρά μετάλλια σε διεθνείς διαγωνισμούς (1999, 2000, 2004) και αντιπροσώπευσε την Ελλάδα στη Γαλλία για τη διεκδίκηση της EXPO 2008, διευθύνοντας τη χορωδία του Μουσικού Σχολείου Θεσσαλονίκης.

Έχει ηχογραφήσει τρία CDs με τη χορωδία του Μουσικού Σχολείου Θεσσαλονίκης με τους τίτλους «Ευ ηχείν», “By the riverside” και «Επί γης ειρήνη» αντίστοιχα.

Από το 2000 έως το 2007 διηύθυνε τη χορωδία του Κρατικού Ωδείου Θεσσαλονίκης και από το 2005 είναι βοηθός μαέστρου της χορωδίας «Μακεδονία».

Από το 1997 διευθύνει τη χορωδία του Μουσικού Σχολείου Θεσσαλονίκης και από το Νοέμβριο του 2007 τη Χορωδία Θεσσαλονίκης Κλασικοί Τραγουδιστές.

ΧΟΡΩΔΙΑ Ι. Ν. ΑΓΙΩΝ ΚΥΡΙΛΛΟΥ & ΜΕΘΟΔΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Ιδρύθηκε το 1992 από τη Μαρία Μελιγοπούλου, η οποία αποτελεί και σημερινή διευθύντρια της χορωδίας. Λειτουργεί σε τρία τμήματα: Παιδική Χορωδία, Νεανική Χορωδία και Μικτό φωνητικό Σύνολο.

Στα 15 χρόνια λειτουργίας της, έδωσε πάνω από 250 συναυλίες στην Ελλάδα (Θεσσαλονίκη, Αθήνα, Ρόδο, Κεφαλλονιά, Κρήτη, κτλ.), καθώς και στο εξωτερικό (Αυστρία, Ελβετία, Ιταλία, Αγγλία, Τσεχία, Φινλανδία, Γερμανία, Ουγγαρία, Ολλανδία, Ουαλία, Κίνα, κτλ.). Το 2002 εκπροσώπησε την Ελλάδα στο Διεθνές Φεστιβάλ του Πανεπιστημίου της Πρετόρια στη Νότια Αφρική.

Έχει λάβει μέρος σε πανελλήνια και διεθνή χορωδιακά φεστιβάλ με μεγάλο αριθμό διακρίσεων. (“Choir Olympics” 2000 στην Αυστρία και 2006 στην Κίνα, «Καλύτερη Ελληνική Χορωδία Ομοίων Φωνών» στο 6^ο Διεθνές Χορωδιακό Φεστιβάλ Αθηνών κ.ά.).

Συνεργάστηκε με το Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης σε παραγωγές όπως η όπερα *Turandot* του Puccini, το *War Requiem* του B. Britten, τα *Κατά Ματθαίον Πάθη* του J. S. Bach και *Ο κούκος των Χριστουγέννων*. Επιπλέον, έχει δώσει συναυλίες στο Φουαγιέ του Μεγάρου Μουσικής Θεσσαλονίκης.

Κατά τη διάρκεια της λειτουργίας της έχει συμπράξει με τις παρακάτω ορχήστρες: Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης, Συμφωνική Ορχήστρα της Φιλιππούπολης, Ορχήστρα του Δήμου Θεσσαλονίκης, Ορχήστρα του Νέου Ωδείου Θεσσαλονίκης, Ορχήστρα της ET-3 και Καμεράτα. Επίσης, έχει λάβει μέρος στο Φεστιβάλ Αθηνών (Δ/ση Α. Μυράτ), έχει προβεί σε μαγνητοσκοπήσεις για την ελληνική και γερμανική κρατική τηλεόραση και έχει εκδώσει 4 ψηφιακούς δίσκους με επιλεγμένα έργα του ρεπερτορίου της.

ΜΑΡΙΑ ΜΕΛΙΓΚΟΠΟΥΛΟΥ

διεύθυνση χορωδίας

Γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη. Σπούδασε πιάνο και ανώτερα θεωρητικά στο Νέο Ωδείο Θεσσαλονίκης. Συνέχισε τις σπουδές της με υποτροφία στο μεταπτυχιακό τμήμα διεύθυνσης χορωδίας του Boston University με τους Ann Jones και David Hoose, από όπου αποφοίτησε με βαθμό άριστα. Είναι υποψήφια διδάκτορας του τμήματος

Μουσικών Σπουδών του Ιόνιου Πανεπιστημίου και καθηγήτρια του μαθήματος «Διεύθυνση Μουσικών και Φωνητικών Συνόλων» στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο, καθώς επίσης και στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας.

Έχει δώσει πάνω από 500 συναυλίες σε όλη την Ελλάδα και την Ευρώπη (Αγγλία, Ουαλία, Αυστρία, Ολλανδία, Φινλανδία, Γερμανία, Τσεχία, Ιταλία, Ελβετία, Ουγγαρία, κ.ά.), καθώς και στην Κίνα, Νότια Αφρική, Αίγυπτο, Καναδά και Η.Π.Α. Έχει λάβει μέρος σε χορωδιακά συνέδρια στην Ελλάδα, Ιαπωνία, Η.Π.Α. και Καναδά ως σύνεδρος και ως εισηγήτρια. Είναι μέλος του National Music Honor Society των Η.Π.Α., της IFCM (International Federation of Choral Music) και εξουσιοδοτημένη εκπρόσωπος της Musica Mundi/ Interkultur στην Ελλάδα.

Έχει αποσπάσει μεγάλο αριθμό πανελληνίων και διεθνών διακρίσεων. Μεταξύ των σπουδαιότερων είναι η Παγκόσμια Ολυμπιάδα Χορωδιών (2000 & 2006), τα Διεθνή Χορωδιακά Φεστιβάλ Αθηνών και Ρόδου (1990, 1992, 1998, 2000, 2003), οι Πανελλήνιοι Μουσικοί Αγώνες του Υπ. Παιδείας (Α' βραβεία 2002 & 2007), τα διεθνή φεστιβάλ της Interkultur (1986, 1997) και το Χρυσό μετάλλιο στο Brahms Festival του Wernigerode της Γερμανίας το 2007.

Έχει συνεργαστεί με το Μέγαρο Μουσικής Αθηνών και Θεσσαλονίκης, την Κρατική και τη Δημοτική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης, τη Συμφωνική Ορχήστρα της ΕΤ-3, την ορχήστρα του Νέου Ωδείου και του Σύγχρονου Ωδείου Θεσσαλονίκης, την Ορχήστρα της Φιλιππούπολης, τη West London Festival Orchestra, τις παιδικές ορχήστρες του Τορόντο και του Λος Άντζελες κ.ά. Ειδικεύεται, επίσης, στο ρεπερτόριο για όμοιες φωνές.

Το 1992 ίδρυσε και έκτοτε διευθύνει τη Χορωδία του Ι. Ν. Αγίων Κυρίλλου & Μεθοδίου Θεσσαλονίκης. Είναι διευθύντρια των χορωδιών του Ελληνικού Κολλεγίου, του Κρατικού Ωδείου Θεσσαλονίκης και του Νέου Ωδείου Θεσσαλονίκης. Είναι επίσης πτυχιούχος της Νομικής Σχολής του ΑΠΘ και δικηγόρος παρ' εφέτασις.

Η ατζέντα του 2008 περιλαμβάνει εμφανίσεις με τις χορωδίες της σε παραγωγές των Μεγάλων Μουσικής Αθηνών και Θεσσαλονίκης, καθώς και στη Μόσχα, το Μιλάνο και την Αργεντινή.

ΤΙΜΕΣ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ Κ.Ο.Θ.

	1 ^η κατηγορία	2 ^η κατηγορία	3 ^η κατηγορία	4 ^η κατηγορία
Πλατεία Α'	30 €	25 €	20 €	10 €
Πλατεία Β' - Θεωρεία	25 €	20 €	15 €	7 €
Εξώστης	20 €	15 €	10 €	7 €
Μειωμένο* - Ομαδικό				
Πλατεία - Θεωρεία	20 €	15 €	10 €	--- **
Εξώστης	15 €	10 €	7 €	---

*εκπαιδευτικοί, φοιτητές, μαθητές, σπουδαστές ωδείων

** Στην 4^η κατηγορία δεν ισχύουν τα μειωμένα εισιτήρια

Οικογενειακό

	1 ^η κατηγορία	2 ^η κατηγορία	3 ^η κατηγορία	4 ^η κατηγορία
Πλατεία Α'	60 €	50 €	40 €	20 €
Πλατεία Β' - Θεωρεία	50 €	40 €	30 €	14 €
Εξώστης	40 €	30 €	20 €	14 €

1^η κατηγορία: Συναυλίες: 13/9, 28/11, 30/11

2^η κατηγορία: Συναυλίες: 7/11, 14/11

3^η κατηγορία: Συναυλίες: 26/9, 24/10, 9/12

4^η κατηγορία: Συναυλίες: 3/10, 31/10

ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ [-25%]

Α' ΠΑΚΕΤΟ - 8 συναυλίες

[26/9, 3/10, 24/10, 31/10, 7/11, 14/11, **28/11**, 9/12]

Πλατεία Α'	145 €
Πλατεία Β' - Θεωρεία	110 €
Εξώστης	85 €
Φοιτητική Συνδρομή-Ειδική τιμή	65 €
Όλες οι ζώνες (εκτός πλατείας Α')	

Β' ΠΑΚΕΤΟ - 8 συναυλίες

[26/9, 3/10, 24/10, 31/10, 7/11, 14/11, **30/11**, 9/12]

Πλατεία Α'	145 €
Πλατεία Β' - Θεωρεία	110 €
Εξώστης	85 €
Φοιτητική Συνδρομή-Ειδική τιμή	65 €
Όλες οι ζώνες (εκτός πλατείας Α')	

Πληροφορίες για συνδρομές στο τηλ.: 2310 257910

Εισιτήρια και συνδρομές προπωλούνται στο Ταμείο της ΚΟΘ (Εθν. Αμύνης 2, Μέγαρο Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών), Δευτέρα έως Παρασκευή 10:00-16:00

Την ημέρα της εκάστοτε συναυλίας στο Μ.Μ.Θ./ Α.Π.Θ./ Ράδιο Σίτυ από 19:00-21:00

Τηλέφωνο ταμείου: 2310 236990

Ιστοσελίδα: www.tssso.gr

Ομαδικό εισιτήριο
Ειδική τιμή εισιτηρίου (ομαδικό) ισχύει για γκρουπ άνω των 20 ατόμων κατόπιν συνεννόησης με το ταμείο της ΚΟΘ.

Η ΚΟΘ διατηρεί το δικαίωμα –αν χρειαστεί– να τροποποιήσει το πρόγραμμα.
Η είσοδος μετά την έναρξη της συναυλίας επιτρέπεται μόνο στο διάλειμμα.
Η είσοδος στη συναυλία επιτρέπεται σε παιδιά 6 ετών και πάνω.

Απαγορεύεται αυστηρά η βιντεοσκόπηση, η φωτογράφιση και η μαγνητοφώνηση κατά τη διάρκεια της συναυλίας.

Προσεχώς

3-13/12

Τετάρτη 3 – Σάββατο 13 Δεκεμβρίου 2008

Περιοδεία στη Μακεδονία-Θράκη:

3/12 Βέροια

6/12 Δράμα

8/12 Κοζάνη

10/12 Κομοτηνή

13/12 Σέρρες

L. v. Beethoven:

Εισαγωγή από το έργο “Egmont”, έργο 84

C. M. Weber:

Κοντσέρτο για κλαρινέτο και ορχήστρα αρ. 1 σε φα ελάσσονα, έργο 73
(3 και 6/12)

P. I. Tchaikovsky:

Κοντσέρτο για βιολί και ορχήστρα σε ρε μείζονα, έργο 35
(8,10 και 13/12)

W. A. Mozart:

Συμφωνία αρ. 40 σε σολ ελάσσονα, KV 550

19/12

Παρασκευή 19 Δεκεμβρίου 2008

Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης, 21:00

Χριστουγεννιάτικη συναυλία

A. Vivaldi. (1678-1741)

Juditha Triumphans (1:20')

(«Ιουδήθ Θριαμβεύουσα»)

Ορατόριο για σολίστες, χορωδία και ορχήστρα

ΝΕΟΙ ΒΡΑΒΕΥΜΕΝΟΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΕΣ

ΣΥΝΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΜΕ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
–ΘΡΑΚΗΣ

διευθυντής ορχήστρας

Daniel Montané

(3, 6/12)

Anja Bihlmaier

(8, 10, 13/12)

σολίστ

Διονύσιος Γραμμένος κλαρινέτο

Ιόνιαν-Ηλίας Καντέσα βιολί (8 και 10/12)

Αλέξανδρος Παπάς βιολί (13/12)

Κατά τη φετινή εξόρμηση της ΚΟΘ σε πέντε πόλεις της Β. Ελλάδας, παρουσιάζεται ένα ξεχωριστό πρόγραμμα με γνωστά έργα του κλασικού και ρομαντικού ρεπερτορίου. Συμπράττουν νέοι βραβευμένοι καλλιτέχνες

διευθυντής ορχήστρας

Γιώργος Πέτρου

Sonia Prina Ιουδήθ

Kristina Hammarström Βαγόας

Ελένη Βουδουράκη Ολοφέρνης

Κασσάνδρα Δημοπούλου Άβρα

Ειρήνη Καράγιαννη Οζίας

Μικτή Χορωδία Θεσσαλονίκης

Μαίρη Κωνσταντινίδου διεύθυνση χορωδίας

Η Ιουδήθ θριαμβεύουσα είναι το μοναδικό ορατόριο του Βιβάλντι που δεν χάθηκε στο πέρασμα των αιώνων. Το σπουδαίο αυτό έργο της εποχής Μπαρόκ πρωτοπαίχτηκε με μεγάλη επιτυχία το 1716 στη Βενετία, για τους εορτασμούς της νίκης των Ενετών κατά των Οθωμανών στην πολιορκία της Κέρκυρας.

οι μουσικοί της ΚΟΘ

Καλλιτεχνικός Διευθυντής
Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης
Μύρων Μιχαηλίδης

Α΄ Βιολιά
Εξάρχοντες
Σίμος Παπάνας
Αντώνης Σουσάμογλου
Αναπληρωτής
Ανδρέας Παπανικολάου
Κορυφαίοι Α΄
Μίκης Μιχαηλίδης
Γιώργος Πετρόπουλος
Θεόδωρος Πατσαλίδης
Tutti
Μαρία Δρούγου
Μαρία Σουρέφ
Ευάγγελος Παπαδημήτρης
Εύη Δελφινόπουλου
Κρυστάλλης Αρχοντής
Γιώργος Κανδυλίδης
Ανδρέας Παπανικολάου
Γκρέτα Παπά
Μαρία Σπανού
Ευτυχία Ταλακούδη
Χριστίνα Λαζαρίδου
Γιώργος Γαρυφαλλάς
Έκτορας Λάμπας
Στράτος Κακάμπουρας

Β΄ Βιολιά
Κορυφαίοι Α΄
Ανθούλα Τζιμα
Ντάρια Κάτσιου
Κορυφαίοι Β΄
Αλκέτας Τζιαφέρης
Tutti
Μίμης Τοπσιδής
Θανάσης Θεοδωρίδης
Δέσποινα Παπαστεργίου
Isabelle Both
Ευαγγελία Κουζώφ
Πόπη Μυλαράκη
Ελευθέριος Αδαμόπουλος
Μαρία Εκλεκτού

Γιώργος Κουγιουμτζόγλου
Μικέλ Μιχαηλίδης
Ίγκορ Σελαμαζιζής
Ίγνα Συμονίδου
Αναστασία Μισυρλή
Νίκος Τσανακάς

Βιόλες
Κορυφαίοι Α΄
Νεοκλής Νικολαΐδης
Χαρά Σειρά
Κορυφαίοι Β΄
Αντώνης Πορίχης
Αλεξάνδρα Βόλτση
Tutti
Φελίτσια Ποπίκα
Ειρήνη Παραλίκα
Χρήστος Βλάχος
Κατερίνα Μητροπούλου
Βιολέτα Θεοδωρίδου
Δημήτρης Δελφινόπουλος
Ρόζα Τερζιάν
Δημοσθένης Φωτιάδης
Παύλος Μεταξάς

Βιολοντσέλα
Κορυφαίοι Α΄
Βασίλης Σαϊτης
Απόστολος Χανδράκης
Ντιμίτρι Γκουντίμοβ
Κορυφαίοι Β΄
Λίλα Μανώλα
Tutti
Ανθούλα Κοντογιαννάκη
Γιώργος Μανώλας
Βίκτωρ Δάβαρης
Δημήτρης Πολυζωΐδης
Γιάννης Στέφος
Χρήστος Γρίμπας
Μαρία Ανισέγκου
Δημήτρης Αλεξάνδρου
Ιωάννα Κανάτσου
Ζόραν Στέπιτς

Κοντραμπάσα
Κορυφαίοι Α΄
Γιώργος Γράλιστας
Χαράλαμπος Χειμαριός
Κορυφαίοι Β΄
Γιάννης Χατζής
Ηρακλής Σουμελίδης
Tutti
Ελένη Μπουλασίκη
Ειρήνη Παντελίδου
Λεωνίδα Κυρίδης
Μιχάλης Σαπουντζής
Γιώργος Πολυχρονιάδης

Φλάουτα
Κορυφαίοι Α΄
Νικόλας Δημόπουλος
Κορυφαίοι Β΄
Γιάννης Ανισέγκος
Μάλαμα Χατζή
Tutti
Νίκος Κουκής

Όμποε
Κορυφαίοι Α΄
Δημήτρης Καλπαξίδης
Δημήτρης Κίτσος
Κορυφαίοι Β΄
Γιάννης Τσόγιας-Ραζάκοβ
Κωνσταντίνος Χασιώτης
Tutti
Θωμάς Μητριζάκης

Κλαρινέτα
Κορυφαίοι Α΄
Κοσμάς Παπαδόπουλος
Χρήστος Γραονίδης
Κορυφαίοι Β΄
Πόλλα Σμιθ-Διαμαντή
Αλέξανδρος Σταυριδής
Tutti
Βασίλης Καρατζίβας

Φαγκότα
Κορυφαίοι Α΄
Βασίλης Ζαρόγκας
Γιώργος Πολίτης
Κορυφαίοι Β΄
Κώστας Βαβάλας
Μαρία Πουλιούδη
Tutti
Μαλίνα Ηλιοπούλου

Κόρνα
Κορυφαίοι Α΄
Τραϊανός Ελευθεριάδης
Κορυφαίοι Β΄
Βασίλης Βραδέλης
Παντελής Φειζό
Tutti
Δημήτρης Δεσποτόπουλος

Τρομπέτες
Κορυφαίοι Α΄
Σπύρος Παπαδόπουλος
Γρηγόρης Νέτσκας
Κορυφαίοι Β΄
Γιώργος Λασκαρίδης
Tutti
Γιάννης Σισμανίδης
Δημήτρης Κουρατζίνος

Τρομπόνια
Κορυφαίοι Α΄
Φιλήμων Στεφανίδης
Αθανάσιος Ντώνες
Κορυφαίοι Β΄
Φώτης Δράκος
Γιώργος Κόκκορας
Tutti
Ευάγγελος Μπαλτάς

Τούμπα
Κορυφαίοι Β΄
Γιώργος Τηνιακούδης
Παύλος Γεωργιάδης

Τύμπανα
Κορυφαίοι Α΄
Δημήτρης Βίττης
Μαρία-Μαργαρίτα
Κουρπαρασίδου
Βλαντιμίρ Αφανάσιεβ

Κρουστά
Κορυφαίοι Β΄
Κώστας Χανής
Tutti
Ελευθέριος Αγγουριδάκης
Ντέλια Μιχαηλίδου

Άρπα
Κορυφαίοι Α΄
Κατερίνα Γίμα

Πιάνο
Κορυφαίοι Α΄
Μαριλένα Λιακοπούλου

Οι μόνιμοι μουσικοί
της ΚΟΘ αναφέρονται
με σειρά αρχαιότητας

Έφορος ΚΟΘ
Ελένη Μπουλασίκη

Αναπληρωτής Εφόρου ΚΟΘ
Στράτος Κακάμπουρας

Φροντιστές ΚΟΘ
Πέτρος Γιάντσης
Γιώργος Νιμπής

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Μύρων Μιχαηλίδης
✉ director@tsso.gr

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

Φίλιππος Χατζησίμου
☎ 2310 257920
✉ philh@tsso.gr

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

Μίνα Παπακωνσταντίνου
☎ 2310 257940, 589162
✉ secretary@tsso.gr

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ - ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ

Βαγγέλης Γιασημακόπουλος
☎ 2310 257902
✉ vangelis@tsso.gr

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Μαρία Νιμπή
☎ 2310 257900
✉ maria@tsso.gr

Νίκος Κυριακού
☎ 2310 257910
✉ info@tsso.gr

ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ

Μανώλης Αδάμος
☎ 2310 589159
✉ economics@tsso.gr
Έφη Τερζή
☎ 2310 589157
✉ accounting@tsso.gr

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ-
ΠΡΟΒΟΛΗ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ
ΠΡΟΒΟΛΗ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Μαριέτα Γαϊτάνη
☎ 2310 257929
✉ pr-media@tsso.gr
Νίκος Κυριακού
☎ 2310 257910
✉ info@tsso.gr

Εξωτερική συνεργασία

Τατιάνα Λεωνιδοπούλου
☎ 2310 257919
✉ marketing@tsso.gr
Πηνελόπη Μπαρμπετάκη
☎ 210 7608093
✉ pbarbe@otenet.gr

ΜΟΥΣΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ-
ΜΟΥΣΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Θεοδώρα Καραμανίδου
☎ 2310 589156
✉ library@tsso.gr

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΟΥΣΙΚΩΝ

☎ 2310 257925
✉ smykoth@gmail.gr

ΤΑΜΕΙΟ ΠΩΛΗΣΗΣ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ

Έλενα Παράσχου
☎ 2310 236990

η διοίκηση της ΚΟΘ

Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης
Μονή Λαζαριστών,
Κολοκοτρώνη 21
564 30 Θεσσαλονίκη
Τηλ. 2310 589156/159
Fax. 2310 604854

Αίθουσα Δοκιμών ΚΟΘ
(πρώην κινηματοθέατρο Παλλάς)
Λεωφ. Νίκης 73,
546 22 Θεσσαλονίκη
Τηλ. 2310 257900/902/910
Fax. 2310 252035

Ιστοσελίδα: www.tsso.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

www.tsso.gr

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:

